
Apostlenes Gerninger

Gengivet af Kaj Munk

Prosa af

Kaj Munk

Udgivet i 2019. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Metadata om værket	5
Titel	6
Oprindeligt titelblad	7
Kapitel 1	8
Kapitel 2	9
Kapitel 3	11
Kapitel 4	12
Kapitel 5	14
Kapitel 6	15
Kapitel 7	16
Kapitel 8	19
Kapitel 9	21
Kapitel 10	23
Kapitel 11	24
Kapitel 12	25
Kapitel 13	26
Kapitel 14	29
Kapitel 15	30

Kapitel 16	32
Kapitel 17	33
Kapitel 18	35
Kapitel 19	36
Kapitel 20	37
Kapitel 21	38
Kapitel 22	40
Kapitel 23	41
Kapitel 24	42
Kapitel 25	44
Kapitel 26	45
Kapitel 27	46
Kapitel 28	48

Kilde Munk, Kaj, 1944. *Apostlenes Gerninger, Gengivet af Kaj Munk*, København: Westermann.

Apostlenes Gerninger

Gengivet af Kaj Munk

APOSTLENS GERNINGER

Gengivet af

KAJ MUNK

Illustreret af

STEFAN VIGGO PEDERSEN

WESTERMANN

København

1944

Min¹ første Beretning for Jer, Hr. Teofilus, drejede sig om Jesus, hans Gerninger og hans Lære, fra Begyndelsen af og indtil hans Himmelfart, som fandt Sted, efter at han ved den hellige Aand havde givet Direktiver for Fremtiden til de Apostle, som han havde udvalgt sig. For dem havde han ogsaa ved flere Lejligheder bevist sig levende efter sin Død; igennem 40 Dage viste han sig for dem og talte til dem om det, der angaar Guds Herredømme. En Gang holdt han Maaltid sammen med dem, og da paalagde han dem at blive i Jerusalem og der vente paa, hvad hans Far havde lovet at give dem, „saadan,“ sagde han, „som jeg har fortalt jer om det. Johannes døbte jo kun med Vand, men I skal om ikke mange Dage døbes med den hellige Aand.“

Ved den Lejlighed spurgte de ham, om Tiden da ikke nu var inde til, at han skulde genoprette Israels Storhedstid. Han gav til Svar: „Det er ikke jeres Sag at vide Besked med de Tidehverv, som Far har forbeholdt sin Myndighed alene at træffe Bestemmelse om. Men den hellige Aand skal komme over jer og bringe jer Styrke til at blive mine Vidner baade i Jerusalem og hele Judæa og Samaria og saa langt, som Jorden strækker sig.“

Med disse Ord løftedes han opad for deres Øjne, og en Sky gik mellem ham og dem. De blev ved at staa og stirre mod Himlen, og da stod der pludselig hos dem to hvid-klædte Mænd, som sagde: „Galilæere, hvad kigger I efter? Saadan som I har set Jesus løftes fra jer mod Himlen, skal han komme fra Himlen igen.“

De vendte tilbage til Jerusalem fra det saakaldte Olivenbjerg, der bare ligger en lille Fjerdingvej fra Jerusalem. Og de søgte til den Sal ovenpaa, hvor de havde deres Tilhold, Peter, Johannes, Jakob, Andreas, Filip, Thomas, Bartholomæus, Matthæus, Jakob Alfæus' Søn og Simon Ildsæl samt Judas, Jakobs Søn. Endvidere Jesus' Brødre og Jesus' Mor og nogle andre Kvinder. De hjalp hverandre at holde trofast ud i Bøn.

Der var vel 120-30 Mænd, som regnede sig for hørende til Samfundet og regelmæssigt kom sammen. Til dem talte Peter: „I ved, hvordan det er gaaet Judas, der var en af os, men gik i de fremmedes Sold og blev Vejviser for dem, der lagde Haand paa Jesus. For de Penge, han fik for sin Skændselsdaad, købte han sig et Jordstykke; der styrtede han ned og blev saa lemlæstet, at Tarmene hang ham ud af Livet. Det rygtedes over hele Jerusalem, og Jordstykket kaldes nu for Hakeldama.² Profetiens Aand har talt gennem Davids Mund i Salmernes Bog:

Spiller han med Synden Terning, giv ham Lod iblandt de døde! læg hans Hjem og Ager øde! sæt en anden til hans Gerning!“

Derfor foreslog Peter nu, at en af de Mænd, der havde været med i Jesus' Følge lige fra hans Fremtræden til hans Himmelfart, skulde sammen med Apostlene være hans Opstandelses Forkynder. Valget kom til at staa mellem Josef Barsabbas, der gik under Navnet „Justus“, og Matthias. Afgørelsen blev truffet ved Bøn og Lodtrækning: „Herre, du som kender alles Hjerter, tilkendegiv du for os, hvem af disse to du har udvalgt til den Apostelgerning, Judas forlod for at gaa sine egne Veje!“ Loddet faldt paa Matthias, som saa

¹ Ap.G. 1 starter her (red.).

² Det betyder i Oversættelse: Blodager.

regnedes for Apostel sammen med de elleve.

Nu³ blev det Høstfest, Pinse, og paa den Dag var de alle samlede. Da kom der med eet en Lyd, som om selve Himlen trak Vejret i et dybt Aandedrag. Det fyldte hele Huset, hvor de sad, og Tunger som af Ild blev synlige og fløj hver enkelt i Munden. De grebes af den hellige Aand og begyndte at tale fremmede Sprog og forkyndte, hvad Inspirationen lagde dem paa Læben.

I Jerusalem boede der Jøder og Folk, der havde tilsluttet sig Jødedommen, rundtom fra alle Lande. De strømmede sammen ved Lyden og blev forvirrede ved at høre Apostlene tale paa hver enkeltets eget Sprog: „Jamen, er de ikke allesammen Galilæere? Hvordan kan vi saa høre dem tale hver paa vort eget Modersmaal, vi Partere og Medere og Elamiter og hvor vi saa hører hjemme: i Mesopotamien, Judæa og Kappadokien, Pontus og Provinsen Asien, Frygien og Pamfyliden, Ægypten og Libyen omkring Kyrene, og vi tilrejsende Romere, Kretere og Arabere, hvadenten vi er Jøder eller tilsluttede, — hver paa vort eget Sprog hører vi dem forkynde Guds Gerninger. Hvordan kan dog dette gaa til?“ Men der var ogsaa nogle, som drev Grin med dem og spottede: „De har faaet en Taar over Tørsten. Det er det hele.“

Da tog Peter til Orde, idet han traadte frem sammen med de elleve: „De er ikke fulde, som I siger. Her om Formiddagen! Klokken ni! Nej, det er helt andre Ting, her sker, store Ting, Opfyldelsen af Profetien hos Joel:

„Naar Jorden hænger med vissent Løv,
fordi dens Dag ebber ud,
da vil jeg sende min Aand til Støv,“
forkynder Herren, vor Gud;
„hvad gamle drømte, skal herligt ske,
og Syn for Sagn skal de unge se,
selv fattigst Sjæl skal opløftes.

Men over Himlen skal Tegn paa Tegn
i flammende Under staa,
og Ild og Røgsky hver jordisk Egn
med Rædsel og Vaande slaa.
Af Sol bli'r Mulm og af Maane Blod,
før Dagen viser sig, stor og god,
til Frelse for hver, som beder.“

³ Ap.G. 2 starter her (red.).

Jødiske Mænd og alle I, som bor i Jerusalem. Læg nu Mærke til mine Ord! Jesus fra Nazaret, hvem var han? En Mand udpeget for jer af Gud ved Mandens lysende Bedrifter, saadan som I jo selv har set det. Efter Guds Forudbestemmelse og Forudviden blev han givet i jeres Vold, og I fik Hedninger til at hjælpe jer med at nagle ham til Kors og undlive ham, men gennem Dødens Veer lod Gud ham føde til Opstandelsens Liv. Døden mægtede ikke at beholde ham i sit Skød, og disse Ord hos David sigter paa ham:

„Beständig havde jeg min Gud for Øje,
han greb min Haand, at ej jeg dybt skal snuble.
Lad nu mit Hjerte le, min Tunge juble,
ja, selv mit Legem haabe mod det høje.
Du giver ej min Sjæl i Dødens Eje,
din rene ej Forraadnelse skal se;
thi du har sat min Fod paa Livets Veje,
af evig Lykke lærte jeg at le.”

Kan disse Ord nu gælde vor Stamfar, David? I ved jo, han er baade død og begravet, og hans Grav vises iblandt os den Dag i Dag. Men Gud har lovet og tilsvoret ham, at en af hans Efterkommere skulde sidde paa hans Trone, og Digter, som han var, saa han i Aanden, at Messias skulde fremstaa.

„Hans Sjæl du ikke gav i Dødens Eje.
Hans Kød du ej Forraadnelse lod se.“

Denne Messias, Jesus altsaa, har Gud ladet opstaa. Det kan vi alle bevidne. Han har taget Plads ved Guds højre Haand og har af sin Far faaet den hellige Aand, som han efter sit Løfte nu har udgydt over os, hvad I jo baade ser og hører. David for ikke til Himmels, saa det er ikke om sig selv, han taler, naar han siger:

„Sæt dig ved min højre,“ sagde Herren til min
„til jeg lægger dine Fjender som en Skammel

Nej, det skal hele Israels Folk vide, at den, der er gjort til Herre og Messias af Gud selv, det er just den samme Herre, som I korsfæstede.“

Disse Ord ramte dem paa det ømme Sted, og de spurgte Peter og de øvrige Apostle om, hvad der krævedes af dem. „Omvend jer,“ svarede Peter, „og lad jer døbe til jeres Synders Tilgivelse i Jesus' Navn, saa skal I faa den hellige Aand i Gave, for Guds Løfte gælder for jer og jeres Børn, alle nær og fjern, hvem Herren vor Gud kalder paa.“ Og han holdt dem en lang Tale, der mundede ud i dette: „Lad jer nu frelse ud af den Verden, som er rent af Lave.“

De, der tog efter hans Ord, døbt, saa paa den ene Dag voksede Samfundet med en 3000 nye Medlemmer.

Apostlenes Forkyndelse, Fællesskabet, Nadveren og Bønnen. Disse fire Ting bandt dem sammen. Mange Undere skete ved Apostlene. De, der kom til Troen, holdt sammen og havde alting fælles. Tit solgte de Ejendele og Ejendom og delte ud efter, hvor der var Trang. Daglig havde de deres regelmæssige Gang til Templet; hjemme hos sig selv holdt de Nadver sammen. Der var nok af Husrum og især af Hjerterum. De var glade i Gud og velsete af Folket, og Herren føjede daglig nogle til, som lod sig frelse.

En⁴ Dag gik Peter og Johannes op til Helligdommen ved Bedetiden Kl. 3 om Eftermiddagen. En Mand, der havde været lam fra Fødslen af, blev hver Dag baaret derhen for at tigge og lagt ved den Indgang, som kaldes „Den skønne Tempelport.“

Han bad nu ogsaa Peter og Johannes om en Almisse. Da saa Peter fast paa ham og Johannes ligesaa, og Peter sagde: „Se paa os!“ Manden ventede en Gave og kiggede forventningsfuldt paa dem, men Peter sagde: „Sølv og Guld har jeg ikke, men hvad jeg har, det giver jeg dig. Saa sandt som Jesus fra Nazaret er Messias, saa staa op og gaa!“ Han greb ham ved højre Haand og trak ham op; øjeblikkelig styrkedes hans Fødder og Ankler. Han sprang op. Han kunde staa. Han begyndte at gaa. Og han slog Følge med dem ind paa Tempelpladsen, hvor han gik omkring og sprang og takkede Gud.

„Jamen er det ikke ham, der plejer at sidde og tigge ved „Den skønne Tempelport?““, spurgte Folk hverandre og blev grebet af Forundring og Forvirring og Forfærdelse og stimlede sammen om den helbredte og Peter og Johannes paa det Sted, som kaldes Salomons Søjlegang.

„Landsmænd!“ raabte Peter, „hvorfor undrer I jer over den Mand? Hvorfor stirrer I paa os, som om det var vor Kraft og vor Fromhed, der har givet ham Evnen til at gaa? Nej, Abrahams, Isaks og Jakobs Gud, vore Fædres Gud, har givet sin Tjener Jesus Oprejsning. Ham var det, I for-raadte og forkastede over for Pilatus, da han dømte, han skulde løslades. Ja, I forkastede den hellige og retfærdige. I frikendte en Morder og slog Livskongen ihjel, men vi her er Vidner paa, at Gud vakte ham fra de døde. Det er hans Navn, det er Troen paa hans Navn, den Tro, som skabtes af Jesus, der har givet denne Mand, som I alle kender, hans fulde Førlighed, som I alle ser det her.

Landsmænd, jeg ved godt, at I har handlet i Uforstand, baade I og jeres Regering. Og paa den Maade har Gud gennemført, hvad han forud har forkyndt gennem sine store Digtere fra Fortiden, at hans Messias skulde lide. Men faa nu en bedre Forstand og vend

⁴ Ap.G. 3 starter her (red.).

om, saa jeres Synder kan udslettes, og Gud kan sende os en Oprejsningens Tid, med den Messias, som var bestemt for jer, nemlig Jesus. Han er nu i Himlen, og der vil han blive, til Opbyggelsestiden indtræffer, den som Gud har varslet fra gamle Dage gennem de store Digtere og Gudsmænd. Hvad sagde ikke Moses:

„Atter sender Gud sin Tolk,
en som mig, at tale til jer.
Bøj for ham de haarde Viljer!
thi enhver, der sig formaster,
og igen mit Ord forkaster,
han skal slettes af mit Folk.“

Alle Profeterne fra Samuel og de sidenhen har varslet den Tid, der skulde komme. I er Arvtagere af Profeternes Ord og det Forhold til Gud, han selv oprettede med jeres Fædre, da han sagde til Abraham:

„Se, Afkom af dig med Velsignelse kroner
en Fremtidens Morgen Alverdens Nationer.“

Det var jer, han først oprejste sin Tjener for. Vend jer bort fra jeres Ondskab, saa skal han krone jer med Velsignelse.“

Paa⁵ dette Tidspunkt kom Præster og Politichefen og Sadukæere til; de var haardt imod, at de underviste Folket og prædikede Opstandelse fra de døde i Kraft af Jesus, og de lod dem sætte fast til den følgende Dag. Det var nemlig allerede Aften. Men Peters Tale havde ført mange til Troen, saa Samfundet var nu paa ca. en 5000 Mand.

Næste Dag traadte saa alt fornemt og mægtigt sammen til Konference i Jerusalem, Regeringsmedlemmer, Tingmænd og Højesteretsdommere, Ypperstepræsteska- bet Annas og Kajfas og Johannes og Aleksander, hele Kleresiet.

Saa lod de Apostlene føre frem og afæskede dem Forklaring paa, med hvad Myndighed og i hvis Navn de arbejdede. Da førtes Peter af den hellige Aand til at svare: „Mit Folks høje herrer! Naar vi tages i Forhør i Dag paa Grund af en Velgerning mod en vanfør Mand, som har genvundet Helbredet, saa skal I og hele Israels Folk vide, at det er ved Jesus fra Nazaret, Messias, som I korsfæstede, men som Gud har vakt fra de døde, det er ved hans Navn, at Manden her staar helbredt for jeres Øjne, denne Jesus der — ja, han er Stenen, som I Bygmestre lod haant om, men som er blevet Hovedstøttestenen. Der er ikke Frelse i nogen anden; ikke under al Himlen er der givet Menneskene noget andet Navn at frelses ved.“

Det var ulærde Mænd og Lægfolk, der stod foran dem; det hørte de straks. Men hvor fik de den Frimodighed fra? De begreb det ikke. Naah, men jo, det var jo dem, der havde omgaaedes Jesus.

Og Manden, som var blevet helbredt, stod foran deres Øjne, han var jo ikke nem at bortforklare. De fik dem ud af Retssalen og raadslog indbyrdes. „Hvad skal vi stille op med

⁵ Ap.G. 4 starter her (red.).

disse Fyre? Et tydeligt Tegn har de præsteret, det ved hele Jerusalem, og det kan vi ikke bagatellisere. Men flyver Rygtet om det videre ud i Folket, hvordan kan vi saa faa standset det? Vi maa true dem til ikke mere at tale til noget Menneske i dette Navn.“

Peter og Johannes blev atter kaldt ind, men var ikke til komme nogen Vegne med. „Døm selv, hvem vil Gud, vi skal lyde: jer eller ham? Vi kan ikke lade være at forkynde det, vi har set og hørt.“

De truede dem endnu en Gang og løslod dem saa. Hvad skulde de gøre? Hvordan skulde de faa dem straffet? Hele Folket priste Gud for det, som var sket. Den helbredte Mand var nemlig over 40 Aar gammel.

De to Apostle skyndte sig til deres egne og refererede Ypperstepræsternes Ord til dem, og hvordan det hele var gaaet til. Og Kammeraterne blev vel nok glade.

„Skaber af Himmel og Hav og Jord,
Skaber af al deres Fylde,
Højt vore Hjerter i Takkekor
dig vil evindeligt hylde.
Gennem din Digter Davids Mund
har du os varslet, at grum og ond
Verden vil skære Tænder
mod hvem, du til den sender.

Ja, den har hugget med Mordets Dolk
efter din hellige Tjener.
Landshøvding, Drot og dit eget Folk
sig imod Jesus forener,
lured med Udaad i Hjertet gemt,
fik dog kun udført, hvad forudbestemt
laa den Alvise i Sinde
en Gang, naar Tiden var inde.

Giv dem da Lov til endnu en Stund
Djævelen paa Væggen at male.
Skænk dine Tjenere Hjerte og Mund
Ordet om Herren at tale.
Der hvor vi kommer og ser os om,
udræk du Haanden til Lægedom!
Jesus, din hellige Tjener,
Os med din Styrke forlener.”

Da de havde sunget, rystede Stedet, hvor de var samlede. De fyldtes med den hellige Aand. Frimodigt talte de Ordet om Gud.

Hele Menigheden havde eet Hjerte og een Sjæl; ikke en eneste pukkede paa Ejendomsret; alle havde alting fælles. Med stor Styrke vidnede Apostlene om Herren Jesus' Opstandelse. Folket hørte det gerne. Der eksisterede ikke Nød hos nogen af dem; for alle, som ejede noget, Jord eller Hus, afhændede det og afleverede Salgssummen til Apostlene, der saa uddelte til hver især, efter som han var i Trang. For Eksempel var der en Levit, Josef, han stammede for Resten fra Kypem. Apostlene kaldte ham Barnabas, der kan oversættes til Ejeglad. Han havde Skøde paa en Mark. Den solgte han og kom med Pengene til Apostlene. Der⁶ var ogsaa en anden Mand, som solgte sin Ejendom, Ananias gift med Safira; men han stak med sin Kones Vidende nogle af Pengene til Side og afleverede kun en Del af dem til Apostlene. Da sagde Peter: „Ananias, hvorfor har Satan fyldt dit Hjerte? Du har løjet over for den hellige Aand. Du har stukket nogle af Pengene for Jordstykket til Side. Du kunde jo have beholdt det. Vilde du sælge, kunde du gøre med Pengene for det, lige hvad du havde Lyst til. Hvordan kunde dette her falde dig ind? Du har løjet, og det ikke for Mennesker, men for Gud.”

Ananias brød sammen; et Hjerteslag gjorde Ende paa hans Liv. Alle, der hørte dette, grebes af Frygt. Men de unge Karlfolk rejste sig, dækkede ham til med et Klæde, bar ham ud og begravede ham. Tre Timer efter kom hans Kone intetanende hjem. Da sagde Peter til hende: „Vardet den og den Sum, I solgte jeres Mark for?“ Det bekræftede hun. Da slog Peter til: „Naa, saa det er aftalt Spil imellem jer, at Gud skulde snydes. Hør! kan du høre? Fodtrin uden for Døren. Det er af dem, der har baaret din Mand paa Kirkegaarden. Nu kommer de for at hente dig.“

Det skete, som Peter sagde; hun sank død sammen, og de unge Mænd bar hende ud og begravede hende ved Siden af Manden. Men hele Menigheden og alle, som hørte dette, knugedes af Frygt.

Tegn og Undere i stort Tal blev ved at ske ved Apostlenes Hænder. Enige var de bestandig. Samlingssted havde de i Salomons Søjlegang. Ingen turde ret give sig af med dem, men der føjedes stadig flere til, baade Kvinder og Mænd, som kom til Tro paa Herren, og Folket ydede dem fuld Respekt. Ja, man bar de syge ud paa Gaderne og lagde dem paa Baarer og Brikse, for at i det mindste Peters Skygge kunde falde paa dem, naar han kom gaaende. Ogsaa fra Jerusalems Forstæder kom man strømmende til med syge og sindssyge, og alle blev hjulpet.

⁶ Ap.G. 5 starter her (red.).

Ypperstepræsten og hans Meningsfæller, især af Sadu-kæernes Parti, syntes ikke, de kunde holde sig passive længere. Saa lod de da Apostlene arrestere. Men en Engel fra Gud aabnede Fængslets Døre om Natten og førte dem ud med de Ord: „Træd offentligt frem i Templet og tal det levende Ord til Folket.“ Derfor gik de tidligt om Morgenen ind paa Tempelpladsen og underviste.

Ypperstepræsten og alle hans sammenkaldte Raadet og sendte Bud til Fængslet, at Apostlene skulde føres frem. Men Tjeneren vendte tilbage og meldte: „Fængslet fandt vi forsvarlig laaset, og Vagten sad ved Døren, men da vi lukkede op, var der tomt.“ Chefen for Sikkerhedspolitiet og Ypperstepræsterne blev jo noget underlige tilmode, men just som de stod og hverken vidste ud eller ind, blev det meldt dem: „De Mænd, I satte i Arrest, staar og fører Ordet paa Tempelpladsen.“

Politichefen gik nu hen sammen med Civilbetjente og bad dem følge med. Magt turde de nemlig ikke anvende af Frygt for at blive stenet af Folket. Apostlene fulgte med til Raadet, og Ypperstepræsten forhørte dem: „Har vi ikke udtrykkelig forbudt jer at nævne det Navn, og alligevel fylder I Jerusalem med jeres Propaganda og vil lægge os for Had paa Grund af dette Menneskes blodige Død.“

Peter og de andre Apostle svarede blot: „Man bør adlyde Gud mere end Mennesker. I hængte Jesus i en Galge og dræbte ham, men vore Fædres Gud har udrakt sin højre Haand og oprejst ham af Graven og ophøjet ham til Fører og Frelser for at skænke Israel Omvendelse og Syndere Tilgivelse. Vidner om disse Ting er vi og saa den hellige Aand, som er Guds Gave til dem, der adlyder ham.“

Ved de Ord blev de saa forbitrede, at de vilde skille dem ved Livet, men Gamaliel, der var Farisæer og Lovlærer, en nobel og agtet Mand, rejste sig paa sin Plads og bød, at Mændene skulde føres ud et Øjeblik. Saa sagde han: „Mine Herrer af Israel, overvej nøje, hvad I gør med disse Mennesker! Der er jo gaaet Mode i Messias. Vi husker Teudas. Han fik samlet en 400 Mand om sig. Saa blev han henrettet, og den Flok, der havde sluttet sig til ham, spredtes og opløstes. I Skatteudskrivningens Dage havde vi Judas fra Galilæa. Han omkom ogsaa, og alle de, der havde gjort ham Følgeskab, forsvandt. Nu siger jeg jer: Lad disse Mænd i Fred; hvis det, de har for, er et Værk af Mennesker, saa gaar det i Smulder af sig selv. Er det af Gud, kan I ikke fælde dem, medmindre jeres Ambitioner gaar i Retning af at kæmpe med selve Gud.“

De fulgte hans Raad, lod sig nøje med at faa Apostlene pisket, forbød dem at tale i Jesus' Navn og satte dem saa paa fri Fod. Og de gik bort fra Domstolen, lykkelige ved, at de var agtete værdige til at vanæres for Navnets Skyld. Utrætteligt fortsatte de med hver Dag paa Tempelpladsen og i Hjemmene at forkynde Sejrsbudet om, at Jesus er Messias.

Nu⁷ havde Samfundet imidlertid vokset sig saa stort, at der kunde begynde at blive Splid inden for det. Enkerne blandt de græsktalende Jøde-Kristne gjorde Ophævelser over for de

⁷ Ap.G. 6 starter her (red.).

jødisktalende over, at de blev forfordelt ved den daglige Distribuering. De tolv sammenkaldte da hele Menigheden og forelagde den, at det gik ud over Apostlenes Forkyndergerning, naar de tillige skulde sysselsætte sig med den sociale Forsorg. „Det er derfor bedre,“ foreslog de, „at I udvælger iblandt jer syv uberygtede Mænd, der baade er af den rette Aand og med praktisk Sans. Dem vil vi saa overlade den Del af Arbejdet, mens vi vil fortsætte med Bønnens og Forkyndelsens Tjeneste.“ Enstemmigt Bifald. Derefter valgtes Stefanus, en Mand af Tro og hellig Aand, og Filip og Prokorus og Nikanor og Timon og Parmenas og Nikolaus, en Proselyt fra Antiokia. Dem foreslog de Apostlene, og Apostlene indviede dem med Bøn og Haandspaalæggelse.

Og Ordet om Gud gjorde store Fremskridt. Disciplenes Tal tog til i Jerusalem. Selv en betydelig Mængde Præster adlød Troen.

Stefanus, der var fuld af hellig Energi, gjorde en Masse store Undere og Tegn blandt Folket. Men saa løb de sammen fra forskellige Synagoger for at yppe Strid med ham, nogle fra den, der kaldtes de frigivnes og Kyrenæernes og Aleksandrinernes, og nogle af dem fra Kilikien og Asien, men de kunde ikke klare sig i Diskussionen med ham, saadan talte han fuld af Visdom og Aand.

De greb da til andre Midler og aftalte hemmeligt med nogle Mænd, at de skulde mistænkeliggøre ham for at have talt bespotteligt mod baade Biblen og Gud.

Saavel det brede Folk som de toneangivende, især af Juristerne, blev herved saa opagiteret, at de overfaldt ham og slæbte ham for Domstolen. Der førte de falske Vidner: „Manden her taler imod baade Templet og Loven. Vi har hørt ham sige, at denne Nazaret-Jesus skal afskaffe Templet og vende op og ned paa de Skikke, Moses har givet os i Arv.“

Alle i Raadet rettede nu Blikket mod Stefanus. Da saa de, hans Ansigt lyste som en Engels.

„Er⁸ det rigtigt, hvad de anklager dig for?“ spurgte Ypperstepræsten.

Da tog Stefanus Ordet: „Brødre og Fædre! Den Gud, hvem al Ære tilkommer, aabenbarede sig for vor Stamfar, Abraham, mens han endnu var i Mesopotamien, førend han havde slaaet sig ned i Karan, og bød ham:

„Drag fra dit Land og fra din Stamme ud!
gaa til det Land, der vises dig af Gud!“

Da drog han ud derfra og til det Land, som I nu bor i. Og Gud gav ham ikke Ejendom i det, ikke en Fodsbred, men lovede at give ham det hele i Eje og hans Efterkommere sidenhen, endskønt han endnu var barnløs. Saadan talte Gud til Abraham:

⁸ Ap.G. 7 starter her (red.).

„Dit Afkoms Fremtid være dig bekendt:
Bo skal de som et Fremmedelement
midt i et Folk, der gi'r dem Skændselskaar
og plager dem, i 400 Aar.
Da vil jeg træde op med Dommervælde
imod det Folk, der gjorde dem til Trælle,
føre dem ud og gi' dem Mod og Styrke
til Land at vinde og til mig at dyrke.“

Han aftalte derefter Omskærelsen med ham.

Saa blev Abraham Far til Isak og omskar ham paa Ottende-Dagen, og Isak blev Far til Jakob og Jakob til vore tolv Stamfædre. Vore Stamfædre blev skinsyge paa Josef og solgte ham til Ægypten. Men Gud var med ham, udfriede ham af alle Farer og sørgede for Protektion til ham og god Forstand, saa Farao, Ægyptens Konge, satte ham til at styre Ægypten og hele det kongelige Hus.

Der udbrød Hungersnød i Ægypten og Kanaan, en stor Ulykke, og vore Stamfædre stod uden Føde. Jakob hørte, at der blev holdt Korn fal i Ægypten, og sendte sine Sønner ud første Gang. Anden Gang gav Josef sig til Kende for Brødrene, og Farao blev paa det rene med Josefs Herkomst.

Saa sendte Josef Bud efter sin Far og hele Slægten, i alt 75 Personer. Jakob rejste til Ægypten, og der døde han, og der døde vore Fædre, og de førtes til Sikem og stedtes til Hvile i den Grav, Abraham havde købt af Hemors Sønner i Sikem.

Og Tiden gik. Det Løfte, Gud havde givet Abraham, nærmede sig Opfyldelsens Time. Folket voksede sig stort i Ægypten. Der var kommet en anden Farao, der intet vidste om Josef. Med Løgn og Brutalitet for han frem mod vort Folk, saa de endog maatte sætte deres Spædbørn ud.

Paa den Tid fødtes Moses, et Drengbarn, dejligt for Gud. Tre Maaneder gemtes han i sin Fars Hus. Saa blev han sat ud. Men Kongedatteren tog ham op og adopterede ham. Han blev opdraget i Ægyptens Kultur og viste usædvanlige Evner baade i Ord og Gerning. Da han var 40 Aar gammel, blev han grebet af Lyst til at besøge det Folk, han stammede fra. Der saa han en af dem lide Overlast og tog straks den forurettede i Forsvar, ja, hævnede ham ved at dræbe Ægypteren. Nu tænkte han, det maatte gaa op for hans Folkefæller, at Gud vilde bruge ham til at give dem Frihed, men det forstod de ikke. Og da han den næste Dag kom til at overvære et Slagsmaal, vilde han forlige Parterne og tyssede paa dem, men fik til Svar af Overfaldsmanden: „Er der nogen, der har bedt dig om at raade og dømme over os? Du vil maaske knalde mig ihjel, som du gjorde i Gaar med Ægypteren?“

Da blev Moses bange og flygtede bort til Midjan. Der boede han som fremmed og fik to Sønner.

40 Aar efter viste en Engel sig for ham i Ørkenen ved Sinaj Bjerg i en brændende Tornebusk. Moses undrede sig over Synet og gik frem for at undersøge den nøjere, men

da lød Herrens Røst: „Jeg er dine Fædres Gud, Abrahams, Isaks og Jakobs Gud.“ Det løb Moses koldt ned ad Ryggen, og han slog sine Øjne ned. Men Herren sagde:

„Hvor den Tornebusk har luet,
møder Evigheden Nuet.
Sko af Fod du drage maa;
hellig Grund du træder paa.
Længe nok har tavs jeg skuet,
hvor Ægypteren har kuget
og med Kval forfulgt min Søn.
Længe nok jeg ej mig rørte,
skønt ved Dag og Nat jeg hørte Israelittens Klagestøn.

Dette Folk er dog mit eget.
Derfor er nu ned jeg steget
for at vise det dets Gud,
for dets Nød og Skam at ende.
Du er Manden, jeg vil sende.
Gør dig rede og gaa Bud!“

Denne Mand, altsaa Moses, som de viste fra sig med: „Hvem har bedt dig raade eller dømme over os?“ ham var det, Gud sendte til dem til at raade over dem og befri dem, hjulpet af den Engel, som aabenbarede sig for ham i Tornebusken. Ham var det, som førte dem med Tegn og Undere i Ægypten, Rødehavet, Ørkenen gennem 40 Aar. Det var den Moses, der sagde Israeliterne:

„En som mig vil Gud til Tolk
atter kalde af sit Folk.“

Det var ogsaa ham, der under Vandringen i Ørkenen færdedes paa een Gang sammen med vore Fædre og med Engelen, der talte til ham paa Sinaj Bjerg, og ham, som modtog Lovens Bud og gav dem videre til jer. Men vore Fædre nægtede ham Lydighed. De opgav ham og gemte Ægypten i deres Sind og sagde til Aron: „Lav os Guder, der kan føre os, for denne hersens Moses, der trak os ud af Ægypten, ham har visst Pokker taget.“ Og de lavede sig en Kalv og ofrede til Afgudsbilledet og gassede sig ved denne deres private Opfindelse. Da vendte Gud sig fra dem og gav dem hen til Stjernetroen, saadan som I kan læse det i Herrens Digteres Bog:

„I fyrre Ørkenaar jeg var din Værner,
 men ikke kom du mig i Hu.
 Nej, Moloks Telt og Guden Remfas Stjerner,
 selvlavet Guddom, dyrked du.
 Til Gengæld fra din Fædrestavn jeg fjerner
 hinsides Babylon dig nu.“

Vore Fædre i Ørkenen førte Tabernaklet med sig, indrettet af Moses efter den Plan, han havde modtaget af den, der talte til ham. Josva bragte det med sig ind i det Land, hvorfra Gud fordrev Hedningerne, saa det blev vore Fædres. Der forblev det til Davids Tid. Han bad Gud om at maatte bygge en Bolig for Jakobs Gud. Det blev Salomon, der gjorde det, til Trods for at den Højeste ikke bor i Huse, som Menneskehænder kan skabe.

„Se min Stjerne-Kandelaber!
 Myre, har dens Lys du talt.
 Vil du skabe til din Skaber?
 Gi' til den der ejer alt?
 Byg mig Hus af Lovsangstone!
 Andet er kun Overmod.
 Husk, at Himlen er min Trone,
 Jorden Skammel for min Fod.“

Saadan kunde jeg blive ved at fortælle jer af mit Folks Historie: En evig Opstand mod den hellige Aand. Er der nogen af Profeterne, jeres Fædre ikke har forfulgt? Dem, der forud skulde forkynde, at den retfærdige vilde komme, dem dræbte de. Og da han kom, blev I hans Forrædere og Mordere. I bærer Titel af Guds udvalgte Folk, men i Realiteten er I Hedninger og Tidselgemytter. I modtog Loven af Engles Haand, men aldrig, at I har holdt den!“

Rasende blev de over hans Ord, rasende, saa de skar Tænder. Men fuld af hellig Aand stirrede han op mod Himlen. „Se,“ raabte han, „se, Himlen staar jo aaben, og Menneskesønnen ved Guds højre Haand.“ Da brølede de vildt og holdt sig for Ørene, stormede alle som een ind paa ham, slæbte ham ud, udenfor Byen, og overdængede ham med Sten. Men de, der først smed Sten paa ham, trak deres Overkjortler af og bad en ung Mand, som hed Saul, holde Øje med dem.

Saa stenede de Stefanus til Døde, men han bad: „Herre Jesus, tag imod min Aand,“ faldt paa Knæ og raabte højt: „Herre, tilregn dem ikke denne Synd.“ Det var hans sidste Ord.

Saul⁹ bifaldt, at han blev myrdet.

⁹ Ap.G. 8 starter her (red.).

Saaledes var Signalet givet til en virkelig Forfølgelse af Menigheden i Jerusalem, og alle undtagen Apostlene spredtes over Judæa og Samaria. Der var dog nogle gudfrygtige Mænd, der fik givet Stefanus en sømmelig Begravelse. Men Saul efterstræbte hele Menigheden. Han trængte ind i Husene og slæbte baade Mænd og Kvinder til Fængslerne. De, der var spredt rundt omkring, forkyndte imidlertid Sejrsbudskabet overalt, hvor de kom hen. For Eksempel kom Filip ned til Byen Samaria og prædikede der om Messias og vakte stor Opmærksomhed ogsaa med sine Tegn. Mange var besat af Aander, som for ud under vilde Skrig. Ogsaa mange lamme og gigtsvage helbredtes. Ja, det var et godt Besøg for den By.

For Resten opholdt der sig i Byen en vis Simon, der var barnefødt der, en Mirakelmager, som havde slaaet sig kolossalt op. Baade smaa og store var vældig imponeret af ham og regnede ham for en hel Aabenbaring. Da nu Filip kom og forkyndte Evangeliet om Guds Styre og om Jesus som Messias, tog de efter ham og lod sig døbe, baade Mænd og Kvinder. Ja, saa sandelig om ikke ogsaa Simon kom til Troen, blev døbt og holdt sig bestandig i Kølvandet af Filip. Og han var nærmest maalløs ved Synet af de store Tegn og Undere, der skete ved Filip.

I Jerusalem hørte Apostlene, at Samaria havde taget mod Ordet om Gud, og de sendte ogsaa Peter og Johannes derved. De kom og bad for dem om, at de maatte faa den hellige Aand. Den var nemlig endnu ikke faldet paa nogen af dem, — de var bare døbt i Herren Jesus' Navn. Nu lagde de Hænderne paa dem, og de fik virkelig den hellige Aand. Da Simon saa det, kom han med Penge og vilde gerne erhverve sig den Evne at tildele den hellige Aand ved Haandspaalæggelse pr. kontant. Det faldt ikke i god Jord hos Peter. „Tror du, du kan købe Guds Gave for dine Penge! Gid de maa raadne op og du selv med. Saa har du ikke begrebet et Muk af det hele, eller ogsaa spiller du Komædie med Gud. Vend om fra din Daarskab og bed Herren tilgive dig denne ulyksalige Ide! Det er jo Misundelse og Pengebegær, der driver dig.“

Simon blev bleg: „Bed for mig til Herren, at der ikke skal ske mig noget af alt det onde, I har udtalt over mig.“

Da Apostlene havde vidnet om Jesus i Samaria, gav de sig paa Vej tilbage til Jerusalem og forkyndte Evangeliet i de samaritanske Landsbyer.

En Engel fra Herren sagde til Filip: „Gaa sydpaa ad Vejen Jerusalem-Gaza.“ Der bor næsten ingen Mennesker ved den Vej; alligevel gik han uden at tøve. Og der blev han indhentet af en Vogn, hvori befandt sig en Abessinier, en Hofmand, Finansminister hos Abessiniens Dronning Kandake. Han havde været paa Pilgrimsfærd i Jerusalem, var nu paa Hjemvejen og sad og læste Profeten Esajas. Filip følte en hellig Tilskyndelse til at holde Trit med Køretøjet, og da han ser, hvad Bog han sidder med, bemærker han: „Forstaar du nu ogsaa, hvad det er, du læser?“ „Hvordan skulde jeg kunne det, naar der ingen er til at forklare det for mig?“ svarer han og byder Filip op ved Siden af sig. Stykket af Skriften var dette:

„Som et Faar til Slagtebænken lader han sig lydigt drage,
ja, som Lammet under Klipping ligger hen foruden Klage.
Intet Ry og ingen Storhed staar der efter ham tilbage.
Slettet ud, det var det hele, ingen Plads paa Jord for ham.“

Ministeren spurgte Filip: „Ved du det? Kan du sige mig det? Hvem er det, Profeten taler om her, om sig selv eller om en anden?“ Da tog Filip til Orde; gaaende ud fra dette Skriftsted fortalte han hele Historien om Jesus, og som de nu kørte frem ad Vejen, udbryder Hofmanden: „Se, her er et Sted, hvor der er Vand. Er der noget til Hinder for, at jeg kan blive døbt?“ De lod da Vognen holde og steg begge ned i Vandet, baade Filip og Ministeren, og han døbte ham.

Men da de steg op af Vandet, blev Filip henført af Herrens Aand. Hofmanden saa ham ikke mere. Han rejste videre glad. Filip blev først sig selv igen i Asdod; derfra drog han rundt og forkyndte Evangeliet i alle Byerne, indtil han kom til Kæsarea.

Saul¹⁰ var som en Lavine af Trusler og Overfald mod Herrens Disciple. Nu henvendte han sig til Ypperstepræsterne om Fuldmagt til at foretage Husundersøgelser i Damaskus og føre eventuelle Bekendere af „Vejen“ i Lænker til Jerusalem.

Han gav sig af Sted, men et Stykke uden for Damaskus styrtede han til Jorden; et Lys fra Himlen havde blændet ham, og han hørte en Røst: „Saul, Saul, hvorfor forfølger du mig?“ „Hvem er du, Herre?“ stammede han. „Jeg er Jesus, som du forfølger, men rejs dig nu og gaa ind i Byen, saa skal du faa videre Ordre.“

De Mænd, der var hans Ledsagere, stod maalløse; de hørte Røsten, men saa ikke nogen. Saul rejste sig og aabnede sine Øjne. Men da var han blind. De ledte ham ved Haanden ind i Damaskus. I tre Dage kunde han ikke se, og han hverken spiste eller drak.

I Damaskus boede der en Discipel. Ananias hed han, og ham bød Herren i et Syn gaa hen i Ligegade Nr. 13 og spørge efter en viss Saul fra Tarsus. „Han beder nemlig,“ føjede Herren til, „og han har i et Syn set en Mand, der hed Ananias, komme ind og lægge Haanden paa ham, for at han skal faa sit Syn igen.“

Ananias protesterer: „Herre, om den Mand har jeg hørt af mange, hvor meget ondt han har tilføjet Disciplene i Jerusalem, og han har Fuldmagt fra Ypperstepræsterne til at fængsle alle her, som hører til din Menighed.“

¹⁰ Ap.G. 9 starter her (red.).

Men Herren svarede: „Gaa! for denne Mand har jeg udset mig til at blive en Raaber for min Mund til at lære fremmede Folk og Konger og Jøder at kende mig, og jeg vil vise ham, hvor meget ondt han skal døje for min Skyld.“

Saa gik Ananias, fandt Huset, traadte ind og lagde Hænderne paa ham med de Ord: „Bror Saul, det er Herren, jeg kommer fra, Jesus, der viste sig for dig paa Vejen; han har sendt mig, for at du skal faa dit Syn igen og fyldes med den hellige Aand.“

Straks faldt der ligesom Skæl fra hans Øjne, og han fik sit Syn tilbage. Det første, han derefter gjorde, var at blive døbt.

Saa begyndte Maden at smage ham, og han kom hurtigt til Kræfter.

Nogle Dage blev han hos Disciplene i Damaskus. Uden Tøven prædikede han i Synagogen, at Jesus er Guds Søn. Det vakte den højeste Forundring hos alle. „Jamen, er det ikke ham, der forfulgte dem i Jerusalem? Jamen, var det ikke ham, der kom her for at transportere dem i Lænker til Ypperstepræsterne?“

Men Saul voksede i Myndighed, og Jøderne i Damaskus kunde ikke staa sig, naar han beviste dem, at Jesus er Messias.

Da der var gaaet et Stykke Tid, var Forbitrelsen hos dem blevet saa stor, at de sammen lagde Planer mod hans Liv. Saul fik imidlertid Nys om deres onde Hensigt. Det viste sig, at de baade Dag og Nat holdt Vagt ved Porten for at snigmyrde ham; derfor tog hans Disciple ham ved Nattetid og fik ham ud gennem Bymuren ad en Glug og firede ham ned i en Kurv. I Jerusalem gjorde han Forsøg paa at slutte sig til Disciplene. Men de var bange for, at hans Omvendelse kun var et Trick, og viste ham en kold Skulder. Da sagde Barnabas god for ham og fortalte Apostlene, hvordan han paa Vejen havde set Herren, som havde talt til ham, og hvordan han i Damaskus offentlig havde vidnet om Jesus. Det kunde han derefter nu ogsaa gøre i Jerusalem, idet alle Apostlene lukkede deres Døre op for ham. Særlig med de græsktalende Jøder tog han Diskussionen op. Ogsaa de forbitredes, til de pønsede paa hans Død. Brødrene fik ham saa ned til Kæsarea og sendte ham derfra videre til Tarsus.

Saa faldt der Fred over Menigheden i hele Judæa og Galilæa og Samaria. Den styrkedes i Fred og voksede i Herrens Frygt og den hellige Aands Omsorg. Peter var stadig paa Rejser, saa her og saa der, og kom da ogsaa ned til Trosfællerne i Lydda. Der traf han paa Æneas, en lam Mand, som havde ligget til Sengs i otte Aar. Til ham sagde han: „Æneas! Jesus Messias helbreder dig, staa op og red selv din Seng.“ Straks stod han op. Alle Beboerne i Lydda og paa Sarons Slette saa ham, og de omvendte sig til Herren.

I Joppe var der en kvindelig Discipel, Tabitha,¹¹ et udmærket Menneske og meget godgørende. Hun blev just i de Dage syg og døde, og de vaskede hende og lagde hende i

¹¹ I Oversættelse betyder det [/Hind/]

en Stue ovenpaa. Lydda ligger nær ved Joppe, og da Disciplene havde hørt, at Peter opholdt sig der, sendte de to Mænd til ham: „Kom omgaaende over til os.“ Peter fulgte straks med. Da de kom derhen og var ført ovenpaa, hvor alle Enkerne stod grædende og viste ham de Kjortler og Kaaber, Hinden havde syet, mens de endnu havde hende iblandt sig, bød han dem gaa ud hver en, faldt saa paa Knæ og bad, vendte sig mod det døde Legeme og sagde: „Tabitha, rejs dig!“ Hun slog Øjnene op, og da hun saa Peter, satte hun sig over Ende. Han gav hende Haanden og rejste hende op, kaldte paa Trosfællerne og Enkerne og viste dem, hun var i Live. Det blev fortalt overalt i Joppe, og mange kom til Troen paa Herren. Peter forblev en Tid lang der i Byen og opholdt sig hos Simon Garver.

Kornelius¹² hed en Mand i Kæsarea, Officer ved „Det italienske Regiment,“ en from Mand, der med hele sin Husstand deltog i den jødiske Gudstjeneste, betænkte Fattigfolk godt og overholdt Bønnerne. En Dag midt om Eftermiddagen traadte til hans Forfærdelse en Engel synligt ind til ham og sagde: „Gud har lagt Mærke til din Godgørenhed mod Fattigfolk og dine Bønner. Send nu nogle Mænd til Joppe og lad dem hente en Mand der, der hedder Simon eller, som de kalder ham, Peter.

Han bor som Gæst hos Simon Garver, hvis Hus ligger ved Havet.“ Engelen forsvandt. Men Kornelius kaldte paa to af sine Tjenestefolk og en religiøs Soldat af Livvagten, betroede dem det hele og sendte dem til Joppe.

Den næste Dag, da de var naaet frem i Nærheden af Byen, gik Peter op paa Taget for at bede. Det var ved Middagstid, og han var meget sulten, og mens han ventede paa Maden, faldt der under Bønnen Ekstase over ham: Han ser Himlen aaben, og noget ligesom en stor Dug kom dalende, idet den firedes ned i de fire Hjørner; i den var der alle Slags Dyr, Pattedyr, Krybdyr, Fugle. Og en Røst nævnede ham ved Navn og bød ham slagte og spise. Peter vægrede sig: „Aldrig, Herre, har jeg spist noget vanhelligt eller urent.“ Endnu en Gang lød Røsten: „Hvad der er rent for Gud, er ikke vanhelligt for dig.“ Tre Gange skete dette. Saa løftedes Dugen atter bort til Himlen.

Mens Peter nu sad og spekulerede over, hvad det Syn skulde betyde, hørte han nogen banke paa Porten nede og raabe, om en vis Simon Peter opholdt sig her som Gæst. Det var de to Mænd fra Kornelius, som nu havde spurgt sig frem til Simon Garvers Hus. Straks fik Peter den Indskydelse, at de to Mænd var sendt af Aanden, og han maatte gaa med dem. Han gik da ned og hilste paa dem: „Jeg er den, I spørger efter. Hvad er I saa kommet for?“ De svarede: „Kornelius, som er en retskaffen Mand, der deltager i jødisk Gudstjeneste og har en høj Stjerne hos det jødiske Folk, har haft et Syn af en hellig Engel om at sætte sig i Forbindelse med dig.“ „Værsgo og kom indenfor,“ sagde Peter.

Om Morgenen brød de op, og næste Dag igen kom de til Kæsarea. Kornelius ventede dem og havde sammenkaldt Slægt og nærmeste Venner. Helt ud paa Tærskelen gik han

¹² Ap.G. 10 starter her (red.).

Peter i Møde og faldt paa Knæ for ham, men Peter skyndte sig at rejse ham op: „Nej, nej, nej, jeg er selv kun et Menneske.“ Under Samtale med ham gik han ind og fandt mange forsamlede.

„I ved jo,“ sagde han til dem, „at det at omgaaes eller besøge nogen, der hører til et fremmed Folk, det er noget, en jødisk Mand ikke kan; men mig har Gud vist, at jeg ikke maa kalde noget Menneske vanhelligt eller urent. Derfor kom jeg ogsaa uden Indvending paa jeres Anmodning, og nu vilde jeg jo saa gerne høre, hvorfor I har sendt Bud efter mig.“

Kornelius svarede: „For fire Dage siden, netop som nu ved 3-Tiden, just som jeg holdt Bøn derhjemme, staar der for mig en Mand i en straalende Klædning. Han siger til mig: „Din Bøn er hørt, Kornelius, og Gud har lagt Mærke til din Godgørenhed. Send nu Bud til Joppe efter Simon „Peter“, der opholder sig som Gæst i Simon Garvers Hus ved Havet.“ Jeg adlød straks, og det er godt, du er kommet, og nu er vi alle til Stede her for Guds Aasyn for at høre alt, hvad Herren har givet dig Besked om.“

Da tog Peter til Orde: „Nu gaar det for Alvor op for mig, at Gud ikke gør Forskel paa Folk, men i alle Folkeslag er ethvert gudfrygtigt og retskaffent Menneske velset hos ham. Det er Summen af, hvad han har tilkendegivet Israel, da han sendte sit Fredsbudskab ved Jesus Messias, Herren over alle. I har hørt det, der har givet Genlyd over hele Jødeland, og som begyndte fra Galilæa med den Daab, Johannes prædikede: Budskabet fra Jesus af Naza- ret, hvem Gud kronede med hellig Aand og Styrke, og hvem Gud var med, mens han gik fra Sted til Sted og helbredte alle, som Djævelen havde faaet Magt over. Om hele hans Færd i Land og By er vi hans Vidner. Til sidst slog de ham ihjel ved at hænge ham paa en Galge. Men Gud rejste ham paa den tredie Dag og lod ham ses, ikke af hele Folket, men af os, der forud var udvalgt af Gud til Vidner, og som omgikkes med ham, efter at han var staaet op fra de døde. Han har paalagt os at fastslaa for Folket, at han er den af Gud bestemte Dommer over levende og døde, hvem alle Profeterne varsler, og enhver, som tror paa ham, skal faa deres Synder tilgivet, takket være ham.“

Saadan talte Peter, og tænk, den hellige Aand faldt paa alle dem, der hørte paa! Og de troende Jøder, som var fulgte med Peter, blev højlig forundrede ved, at den hellige Aand ogsaa blev skænket til Hedninger; for de hørte dem tale i Tunger og juble til Gud. Da tog Peter Ordet: „Nu har de faaet den hellige Aand saa godt som vi. Er der saa nogen, der vil hindre dem i at døbes med Vand?“ Og han bød, de skulde døbes til den Tro, at Jesus er Messias.

Bagefter bad de ham blive nogle Dage.

Det¹³ for som en Løbeild til Apostlene og Trosfællerne rundt om i Judæa, at ogsaa Hedninger havde taget mod Budskabet fra Gud. Da Peter naaede til Jerusalem, maatte han høre for, at han havde besøgt Hedninger og spist sammen med dem. Peter afgang da følgende Forklaring: „Jeg opholdt mig i Joppe. En Gang da jeg bad, kom der et Syn til mig, noget som en stor Dug firedes ved sine fire Hjørner ned fra Himlen lige foran mig. For mine stirrende Øjne viste den sig fuld af alle Slags Dyr, vilde og tamme, Krybdyr og Fugle, og en Røst fra Himlen bød mig slagte og spise. Jeg indvendte: „Jeg har aldrig, Herre, taget

¹³ Ap.G. 11 starter her (red.).

noget vanhelligt eller urent i min Mund,“ For anden Gang lød en Røst fra Himlen: „Hvad der er rent for Gud, skal du ikke kalde urent.“ Dette skete tre Gange, hvorefter det hele forsvandt op i Himlen igen. Men tænk jer nu! I det samme staar der tre Mænd uden for Huset, jeg opholder mig i. De var sendt til mig fra Kæsarea. Nu fik jeg det saadan i mit Sind, at jeg maatte gaa med dem uden Hensyn til, om det var Jøder eller Hedninger, og de seks af Menigheden, der staar her, rejste ogsaa med mig, og vi gik ind i Mandens Hus. Han fortalte os, hvordan han havde set Engelen staa hjemme hos sig: „Send Bud til Joppe og lad Simon Peter hente. Han skal tale Ord til dig, der skal blive til Frelse for dig og alle dine.“

Da jeg var begyndt at tale, faldt den hellige Aand paa dem ligesom paa os i den første Tid. Da kom jeg til at tænke paa Herrens Ord: „Johannes døbte med Vand, men I skal døbes med den hellige Aand.“ Naar Gud nu har givet dem den samme Gave, vi fik, da vi kom til Troen paa Herren Jesus som Messias, hvem var da jeg, at jeg skulde sætte mig op imod Gud?“

Efter at have hørt denne Beretning, forstummede deres Bebrejdelser, og i Stedet takkede de Gud: „Saa har Gud altsaa ogsaa givet Hedningerne Omvendelse til at opnaa Livet.“

De, der var blevet spredt ved Forfølgelserne omkring Stefanus, naaede helt ud til Fønikien og Kypern og Antiokia, men prædikede ikke for andre end Jøder. D. v. s. der var blandt dem nogle Mænd fra Kypern og Kyrene. De kom til Antiokia og bragte ogsaa til Grækerne Evangeliet om Herren Jesus. Og Herren hjalp dem, saa et stort Tal af dem kom til Tro og vendte sig til Herren. Rygtet herom kom Menigheden i Jerusalem for Øre, og de sendte saa Barnabas til Antiokia. Da han kom derhen og saa, hvad Gud i sin Naade havde udrettet, blev han glad og indprentede dem alle, at de skulde opbyde deres Vilje og holde fast ved den nye Tro. For han var et ypperligt Menneske af Tro og Aand. Et stort Antal førtes til Herren. Derfra rejste han til Tarsus for at opsøge Saul, fandt ham, og tog ham med til Antiokia. Et helt Aar igennem færdedes de to Mænd sammen i Menigheden og fik en Hoben Mennesker i Tale. Det var i Antiokia, Disciplene først fik Navnet Kristne, fordi Messias hedder Kristus paa Græsk.

Da kom der nogle Profeter ned fra Jerusalem til Antiokia, en af dem hed Agabus. Han spaaede, at Verden skulde komme i stor Hungersnød. Det indtraf under Klaudius' Regering. Disciplene vedtog, at i Forhold til, som enhver havde Raad, skulde der sendes noget til Hjælp for Trosfællerne i Jødeland. Det gjorde de saa og lod Barnabas og Saul overbringe det til Lederen.

Paa¹⁴ den Tid arresterede Herodes Agrippa nogle af Menigheden og lagde dem under Tortur. Jakob, Johannes' Bror, lod han henrette med Sværd. Da han mærkede, det faldt i god Jord hos Jøderne, gik han videre og lod ogsaa Peter anholde (det var i Tiden lige op til Paaske) og satte fire Vagthold hvert paa fire Soldater til at passe paa ham. Efter Paasken vilde han fremstille ham for Folket. Der sad nu Peter i Fængslet, men Menigheden holdt Bøn til Gud for ham uafsladeligt. Natten før Herodes havde tænkt at inklade ham til Doms, laa Peter og sov mellem to Soldater, bundet med to Lænker. Uden for Døren gik der Vagt. Da straaede Lys frem i Cellen, Herrens Engel stod der, vækkede Peter med et Puf i Siden og hviskede: „Rejs dig, rask!“ Lænkerne gled af hans Hænder. Engelen fortsatte: „I Tøjet! Sandalerne!“ Det gjorde han, og Engelen igen: „Kast Kappen om dig! Følg efter!“ Han fulgte Engelen ud af Cellen, men mente ikke, det skete var virkeligt, men bare, at han oplevede et Syn. De kom forbi den første Vagt. De kom forbi den anden Vagt. Saa stod de foran Jernporten, som fører ud til Byen. Den aabnede sig for dem af sig selv. De gik ud og kom en Gade frem, og pludselig var Engelen borte. Lidt efter lidt kom Peter til sig selv. Da udbrød han: „Det *maa* jo passe, at Herren har sendt sin Engel til at frelse mig fra Herodes' Vold og den Skæbne, Jødefolket har glædet sig til at se mig lide.“ Saa tog han sig sammen og søgte til Marias Hus, den Maria, der var Mor til Johannes Markus. Der var der en Del forsamlede til Bøn. Peter bankede paa Døren paa Portrummet, og en Pige, som hed Rode, kom for at lukke op. Men da hun genkender Peters Røst, bliver hun saa lykkelig, at hun gaar ind og fortæller: „Han staar derude!“ og glemmer helt at lukke op. „Du er fra Forstanden,“ sagde de til hende. Men hun: „Nej, nej, han staar der.“ „Saa *maa* det være hans Engel,“ mente de. Imens stod Peter og bankede og bankede. Og endelig fik de da samlet sig til at lukke op og saa, det var ham, og skulde til at raabe i Munden paa hinanden. Men han gjorde Tegn til dem om at være stille og forklarede dem saa, hvordan Herren havde ført ham ud af Fængslet, og føjede til: „Fortæl det til Jakob og Apostlene.“ Saa gik han ud og søgte andetsteds hen.

Ved Daggry opstod der Bestyrtelse hos Soldaterne. Hvad var der blevet af Peter? Da Herodes sendte Bud efter ham, og han ikke var der, lod Kongen Vagten forhøre og gav Ordre til, den skulde henrettes. Saa forlod han Judæa og tog ned til Kæsarea. Han laa i Strid med Folkene i Tyrus og Sidon, men de søgte Foretræde hos ham, og da de havde faaet Kongens Kabinetssekretær Blastus til at tale deres Sag, bad de om Fred, fordi de var afhængige af Fødevarerimporten fra Herodes' Omraade. Kongen bestemte nu en Dag og iførte sig Kongeskrud, satte sig paa Tronen og foredrog en Tale til dem. Og Folket heilede: „Det er Gud selv, der taler til os, det er ikke et Menneske.“ Den Hyldest tog han imod, men greb sig i samme Nu i Siden, sank sammen og blev bragt til Sengs. En Indvoldskraft gjorde Ende paa ham.

Men Ordet om Gud bredte sig i Sundhed og Styrke.

Da¹⁵ Barnabas og Saul havde udrettet deres Ærinde, vendte de tilbage fra Jerusalem og tog Johannes Markus med sig.

¹⁴ Ap.G. 12 starter her (red.).

¹⁵ Ap.G. 13 starter her (red.).

Som Profeter og Lærere i Menigheden i Antiokia virkede Barnabas, Simeon, der kaldtes Niger, Lukius Kyrenæer, Landsfyrsten Herodes' Skolekammerat Manaen og Saul.

En Gang da de under en Faste holdt Gudstjeneste, kom det til dem, at de skulde udvælge Saul og Barnabas til den Gerning, som den hellige Aand havde kaldet dem til. Da de havde fastet og bedt og lagt Hænderne paa dem, lod de dem rejse.

Saaledes udrustet af den hellige Aand tog de ned til Seleukia og sejlede derfra til Kypem. Ankommet til Salamis forkyndte de Ordet om Gud i Jødernes Synagoger. Ogsaa Markus havde de med som Hjælper. Da de var naaet gennem hele Øen lige til Pafus, traf de en jødisk Skillingsprofet, der hed Barjesus og var Snyltegæst hos Statholderen Sergius Paulus, en ellers forstandig Mand. Denne indbød Barnabas og Paulus og bad om at høre Budskabet fra Gud. Men Elimas Troldkarl (for det betyder hans Navn) var uvillig stemt imod dem og søgte at hindre Statholderen i at komme til Troen. Saul eller Paulus, som han ogsaa kaldtes, grebes af den hellige Aand, nidstirrede ham og sagde: „Dit Helvedgespenst fuld af Løgn og List, som du er, og Fjende af alt, hvad der er ret! hvor længe vil du gøre Herrens lige Veje til Krogveje? Nu skal hans hellige Aand slaa dig i Synet, saa du en Tid ikke skal faa Solen at se.“ Øjeblikkelig faldt der Mulm og Mørke over ham, og han famlede sig frem for at finde en Haand til at lede sig. Statholderen blev som ramt af Lynet ved at se det og skyndte sig til Troen paa Ordet om Herren.

Paulus og hans Følge sejlede saa fra Pafus til Perge i Pamfylien. Der afbrød Johannes Samarbejdet med dem og vendte tilbage til Jerusalem. Selv drog de videre fra Perge til Antiokia i Pisidien. Der gik de paa en Sabbat ind og satte sig i Synagogen. Da der var læst op af Biblen, lod Synagogeforstanderen dem spørge, om de havde noget paa Hjerte til Folket.

Paulus rejste sig og slog til Lyd med Haanden: „Israelitter og alle af jødisk Tro! Israels Gud kaarede vore Fædre og gjorde dem til et stort Folk i det fremmede ovre i Ægypten og bar dem siden ud derfra paa sin Arm. Omtrent 40 Aar fostrede han dem i Ørkenen. Han udryddede syv Folk i Kana'ans Land for dem og gav dem disse Lande i Arv og Eje. Siden, i ca. halvfemte Hundrede Aar, beskikkede han dem Dommere indtil Samuel Profet. Saa bad de om en Konge, og Gud gav dem Saul, Kis' Søn, en Mand af Benjamins Stamme til Konge i 40 Aar. Da han havde fjernet ham, ophøjede han David til Konge over dem med det Vidnesbyrd:

„David, Isajs Søn, er Manden,
som til Tronen jeg har kaldt.
Han som ikke nogen anden
er mig tro i eet og alt.“

Gud har lovet Israel en Frelser af hans Slægt, og nu har han givet det Jesus. Før hans Fremtræden havde Johannes prædiket Omvendelsesdaab for hele Israels Folk. Da Johannes var ved Enden af sit Levnedsløb, sagde han: „Jeg er ikke den, I vil gøre mig til; efter mig kommer der en, jeg ikke er værdig at løse Sandalremmen for.“

Landsmænd, Børn af Abrahams Blod, og I, der slutter jer til hans Tro! til os er det, Budskabet om denne Frelser er sendt. Jerusalemterne og deres ledende Mænd vilde ikke kendes ved ham. De dømte ham og opfyldte saaledes Digternes Varselsord, der forelæses hver Sabbat, og skønt de ingen Skyld fandt hos ham, bad de dog Pilatus om hans Død. Alt hvad der staar i Biblen om ham, opfyldte de og tog ham ned af Korset og lagde ham i en Grav. Men Gud vakte ham fra de døde; i mange Dage saas han af dem, der havde fulgt ham op fra Galilæa til Jerusalem; de er nu hans Vidner for Folket. Vi forkynder jer det Glædes- bud, at hvad Gud har lovet vore Fædre, har han opfyldt til os, deres Børn, ved at lade Jesus opstaa.

„Du Konge efter mit Hjertelag!
min Søn er du, jeg har født dig i Dag,“

staar der i den anden Salme. Et andet Sted:

„Min Miskundhed mod David trofast er,
og trofast skal den række ned til jer.“

Og en tredie Salme:

„Din hellige skal trodse Gravens Spe!
Ham lader ej Forraadnelse du se.“

David døde jo. Da hans store Gerning for Folket efter Guds Plan var ført til Ende, blev han lagt hos sine Fædre og saa Forraadnelse. Hør mig da nu! Ved Jesus forkyndes der jer Tilgivelse for jeres Synder, og den Livsfylde og Salighed, I aldrig kan naa gennem Mefeeloven, den naar I ved ham. Saa vogt jer da, at ikke disse profetiske Ord skal komme til at gælde om jer:

„En Gerning øver jeg i eders Dage,
saa stor, at ingen vil dens Rygte tro.
Men I skal se den og endda den vrage,
og Døden slaa hver Spottefugl, der lo.“

Da de gik ud af Synagogen, bad man om, at der næste Sabbat maatte tales videre om disse Ting, og da Forsamlingen skiltes, fulgte mange Jøder og Tilsluttede med Paulus og Barnabas, som indtrængende lagde dem paa Sinde at holde sig til Guds Naade.

Den følgende Sabbat samledes næsten hele Byen for at høre Budskabet om Gud, men da Jøderne saa Mylderet, blev de misundelige og sagde Paulus imod og gjorde Nar. Da fik Paulus og Barnabas Frimodighed til at sige: „Det er nu engang saadan, at Guds Ord først maa forkyndes jer. Men naar I kasserer det og derved kasserer jer selv som værdige til det evige Liv, da, ja, da vender vi os til Hedningerne. Thi saadan har Herren jo budt os:

Jeg gør dig til Hedningers Lys og Helse.
Al Jorderigs Folk skal du blive til Frelse.“

Da Hedningerne hørte dette, blev de glade og priste Herrens Ord, og de kom til Troen saa mange, som var bestemt til evigt Liv. Over hele Egnen bredte Ordet om Herren sig ud, men Jøderne ophidsede de fornemme religiøse Kvinder og Byens Førstemænd til en Forfølgelse af Paulus og Barnabas, saa de maatte flygte fra dette Om- raade. De overlod da Byen til dens egen Skæbne og tog til Ikonium. Men Disciplene fyldtes af Glæde og hellig Aand.

I¹⁶ Ikonium gik det ikke stort anderledes. De gik ind i Jødernes Synagoge og talte en stor Mængde til Tro, baade af Jøder og Grækere; men de Jøder, der forkastede Troen, hetsede Hedningerne op mod dem. En Tid lang opholdt de sig her og hængte i under Fortrøstning til Herren, som bekræftede sit Naadesbudskab ved at lade Tegn og Undere ske ved deres Hænder. Byen delte sig mellem Jøderne og Apostlene. Efterhaanden udviklede der sig blandt Hedninger og Jøder med Byraadet i Spidsen en Stemning for at gribe til Vold mod Apostlene. Da de mærkede det, flygtede de til Byerne i Lykaonien, Lystra og Derbe og der omkring og forkyndte Sejrsbudet overalt.

I Lystra sad der en Mand med kraftesløse Fødder, havde været lam i dem fra Fødslen af, aldrig kunnet gaa. Han lyttede til Paulus, og Paulus saa fast paa ham, mærkede, han havde Tillid nok til at tage mod Hjælpen og raabte til ham: „Rejs dig og staa!“ Manden sprang op og begyndte at gaa.

Da nu Folkemængden saa Paulus' Bedrift, raabte de paa Lykaonisk: „Guderne er i Menneskeskikkelse steget ned til os.“ Og de kaldte Barnabas Zeus og Paulus Hermes, fordi det var ham, der førte Ordet. Præsten ved Zeustemplet uden for Byen kom hen til Byporten med Tyre og Guirlander og vilde ofre sammen med Mængden. Men da Apostlene Barnabas og Paulus hørte dette, skyndte de at blande sig med Folk paa Gaden og raabte til dem: „Hvad i Alverden er det dog, I finder paa? Vi er jo bare Mennesker ligesom I selv. Men vi forkynder jer Glædes- bud om, at I skal vende jer bort fra Bedrag og Narrestreger til den levende Gud, Himlens og Jordens Skaber. I de henrundne Dage har han ladet Folkene gaa deres egne Veje. Dog mindede han bestandig om sig selv ved at vise jer Velgerninger, sende jer Regn og Grøde fra Himlen, give jer Sundhed til Legeme og al god Glæde til Sjæl.“ Saadan talte de, fik alligevel kun med Nød og næppe Folkemasserne til at afstaa fra at ofre til dem. Hvorefter der indtraf nogle Jøder fra Antiokia og Ikonium, og de fik den samme Folkemasse snakket over og stenede Paulus og slæbte ham uden for Byen i den Tro, at han var død. Men da Disciplene slog Kreds om ham, rejste han sig og gik ind til Byen. Dog drog han bagefter derfra til Derbe sammen med Barnabas. I den By forkyndte de Evangeliet og vandt talrige Disciple, vendte saa tilbage til Lystra og Ikonium og Antiokia, styrkede Disciplene i Aanden og mindede dem om at holde fast ved Troen, og at „vi kan

¹⁶ Ap.G. 14 starter her (red.).

ikke naa ind under Guds Herredømme uden gennem mangehaande Besvær.“ Saa udvalgte de Ledere for dem i hver enkelt Menighed og overlod dem under Bøn og Faste til den Herre, de var kommet til Tro paa.

Videre drog de gennem Pisidien og kom til Pamfylien, prædikede i Perge og videre mod Attalia og endelig til Søs til Antiokia, hvorfra de var blevet udsendt Gud i Vold med hans Naade til at udrette, hvad de nu havde klaret. De forsamlede Menigheden og lagde dem for, hvor store Resultater Gud havde brugt dem til at naa, og at han havde aabnet Hedningerne Adgang til Troen. Her blev de saa med Disciplene en længere Tid.

Men¹⁷ der kom nogle Mænd ned fra Judæa og hævdede overfor Brødrene, at Frelsen var afhængig af, at man efter Moseloven lod sig omskære. Det modsatte Paulus og Barnabas sig med stor Lidenskabelighed, og saa besluttedes det, at de to og nogle flere skulde rejse op til Apostlene og de ledende i Jerusalem i Anledning af dette Problem. Menigheden sørgede godt for dem til Rejsen. De tog Vejen gennem Fønikien og Samaria, hvor de til stor Glæde for Brødrene gjorde Rede for Hedningernes Omvendelse.

I Jerusalem modtoges de af Menigheden, Apostlene og Forstanderne. De fortalte om de Bedrifter, Gud havde brugt dem til at udføre, men nogle af Farisæernes Parti, der var kommet til Troen, svarede blot: „Der er ingen Vej udenom at omskære dem og paalægge dem Moseloven.“

Apostlene og Forstanderne holdt nu Møde for at behandle denne Sag. Det blev en langvarig Diskussion. Omsider tog Peter Ordet: „Brødre, I ved jo, hvordan Gud for lang Tid siden traf det Valg iblandt jer, at Hedningerne skulde af min Mund høre Sejrsbudet og komme til Troen. Og Gud, der er Hjertekender, har sagt god for dem ved at give den hellige Aand til dem lige saa godt som til os. Han rensede med Troen deres Hjerter, saa der ingen Forskel bliver mellem dem og os. Hvorfor vil I nu underkende Gud ved at tynde Disciplene til Jorden med en Byrde, som hverken vore Fædre eller vi selv har orket at bære? Vi tror jo, at det er Herren Jesus' Naade, der frelser, og det er ganske ens for dem og os.“

Det gav Ro i Forsamlingen, som nu i Stilhed hørte paa, at Barnabas og Paulus aflagde Beretning om, hvor store og mærkelige Ting Gud ved dem havde gjort blandt Hedningerne. Da de var færdige, rømmede Jakob sig: „Brødre, Simon har fortalt om den første Gang, da Gud begyndte af Hedningerne at vinde sig et Folk, som kunde bære hans Navn. Det er i Overensstemmelse med Digternes Profetier, for Eksempel:

¹⁷ Ap.G. 15 starter her (red.).

„Jeg bygger atter Davids faldne Hytte, genrejser af Ruinerne hans Slot,
saa alle Jordens Folk kan til mig flytte,
selv Hedningerne kaare mig til Drot.
I Tidens Fylde det jeg skabe vil,
som jeg har udtænkt før Tid blev til.“

Det er da min Anskuelse, at man ikke skal besværliggøre det for Hedningerne at vende sig til Gud, men kun skrive til dem, at de skal afholde sig fra Ofre til Afguderne, fra Synd paa det seksuelle Omraade og fra Kød af kvalte Dyr med Blodet i. Hvem der vil overholde mere af Moseloven, kan jo høre den oplæst hver Sabbat i Synagogerne, saadan som det er Skik fra gammel Tid i enhver By.“

Apostlene og Forstanderne bestemte nu sammen med Menigheden at udvælge nogle Mænd iblandt sig til sammen med Paulus og Barnabas at rejse til Antiokia; det blev et Par af de ledende: Judas Barsabbas og Silas.

Kompromiset fandt Udtryk i følgende Skrivelse, som de fik med sig:

„Til Trosfæller af ikke-jødisk Blod i Antiokia og Syrien og Kilikien! Da vi har bragt i Erfaring, at nogle af vore uden vor Vidende og Vilje har afstedkommet Forvirring og Usikkerhed iblandt jer, er vi blevet enige om at udvælge nogle Mænd og sende til jer sammen med vore kære Barnabas og Paulus, de to, der har sat deres Liv i Vove for Troen paa vor Herre Jesus som Messias. Vi sender altsaa Judas og Silas, der ogsaa mundtlig kan give Besked. Thi den hellige Aand og vi har truffet den Bestemmelse ikke at paalægge jer nogen yderligere Tvang udover, hvad der er ganske nødvendigt: At I holder jer fra Afguds-ofringer, fra Kød af kvalte Dyr med Blodet i og fra seksuel Synd. Naar I holder jer derfra, vil det gaa jer godt. Lev vel! Og vær hilset fra jeres Brødre, Apostlene og Forstanderne.“

Dermed rejste de saa og kom ned til Antiokia, hvor de kaldte hele Menigheden sammen og overgav dem Brevet. De læste det og følte det som en stor Lettelse. Judas og Silas, der hver for sig var et Stykke af en Digter, talte mange opmuntrende og styrkende Ord. Efter en Tids Forløb lod Brødrene dem rejse med Tak tilbage til dem, der havde sendt dem, men Paulus og Barnabas tog Ophold

i Antiokia, hvor de sammen med mange andre gav Undervisning og forkyndte det glade Budskab om Ordet fra Gud.

Nogen Tid efter foreslog Paulus Barnabas: „Skal vi ikke tage hjem og paa Vejen besøge alle de Byer, hvor vi har forkyndt Herrens Ord, for at se, hvordan det gaar Brødrene?“ „Det kan vi godt,“ sagde Barnabas, „saa tager vi Johannes Markus med.“ Paulus studsede: Tage ham med, der var sprunget fra i Pamfylie og ikke havde været med i Arbejdet? Det kom til at gaa haardt til. Og det endte med, at de skiltes. Barnabas tog Markus med sig,

og afsejlede til Kypem. Paulus valgte sig Silas. Han gennemkrydsede Syrien og Kilikien, efter at Brødrene havde givet ham Guds Naade i Vold. Overalt styrkede han Menighederne.

Ogsaa¹⁸ til Derbe og Lystra kom han. Der var der en Discipel, Timoteus, Søn af en troende Jødinde og en græsk Far og rosede omtalt af Brødrene i Lystra og Ikonium. Ham vilde Paulus gerne have med paa sin Rejse, og for ikke at faa Vrøvl med de derboende Jøder, som alle vidste, hans Far var Græker, tog han og omskar ham. Hvor de kom frem gennem Byerne, overgav de dem Vedtægterne fra Mødet i Jerusalem og paalagde dem at holde dem, og Menighederne styrkedes i Troen og voksede i Tal Dag for Dag.

Videre rejste de gennem Frygien og det galatiske Land. De var nemlig af den hellige Aand blevet hindret i at forkynde i Provinsen Asien. Heller ikke til Bithynien tillod Jesus' Aand dem at rejse, skønt de forsøgte paa det i Nærheden af Mysien. Altsaa drog de lige her igennem for at komme ned til Troas. Den Nat havde Paulus et Syn: Der stod en makedonisk Mand hos ham og bad: „Kom over til Makedonien og hjælp os!“ Heraf sluttede de, at Gud havde kaldt dem til at forkynde Evangeliet for dem i Makedonien, og bestemte at tage derover straks, sejlede ud fra Troas, passerede Samotrake og næste Dag Neapoiis og kom saa til Filippi, første By i den Del af Makedonien og romersk Koloni. Her afbrød vi Rejsen nogle Dage. Paa Sabbaten gik vi uden for Byporten langs med en Flod, hvor det foresvævede os der var et Bedested. Det fandt vi og kom i Snak med nogle Kvinder, som var kommet sammen. Lydia, en gudfrygtig Kvinde, der havde en Farvehandel og stammede fra Byen Tyatira, lyttede, indtil Herren aabnede hendes Hjerter, saa Paulus' Ord fandt derind. Hun og hendes Familie blev døbt, og hun indbød os, ja, ligefrem nødte os: „Hvis I har den Tillid til mig, at jeg vil være Herren tro, saa kom og bo hos mig.“

En anden Gang, da vi gik til Bedestedet, mødte vi en Pige, som kunde spaa. Det skaffede hun sine Herrer en pæn Indtægt ved. Hun hagede sig som en Burre paa Paulus og os og raabte: „Disse Mennesker forkynder jer Frelsens Vej, for de er den højeste Guds Tjenere.“ Da det havde varet nogle Dage, blev det Paulus for meget, og han vendte sig om: „Du onde Aand i Pigen her! saa sandt som Jesus er Messias: jeg byder dig, far ud!“ Den for straks ud. Men Pigens Herrer, der maatte skyde en hvid Pind efter mere Indtægt fra den Kant, slæbte Paulus og Silas op paa Torvet for at stille dem for Retten og anklagede dem over for Dommerne: „De her Mænd laver Panik i vor By, Jøder som de er. De prædiker Gerninger og Manerer, der ikke er noget for os Romere.“

Hoben lod sig ophidse imod dem, og Dommerne lod Klæderne flænge af dem og ikendte dem Pryglestraf. De fik nu mange Piskeslag og blev derefter sat i Fængsel. Da Fangevogteren havde faaet Besked om særlig Bevogtning, kastede han dem i det inderste Fængselsrum og spændte deres Fødder i Blokken.

¹⁸ Ap.G. 16 starter her (red.).

Ved Midnat holdt Paulus og Silas Bøn og sang glade Sange til Gud. Rundt om lyttede Fangerne til dem. Med eet kom der en voldsom Jordrystelse, saa Fængslet skjalv i sin Syld. Alle Døre sprang op, og Lænkerne brast. Fangevogteren for op af Søvnne. Da han saa Fængslets Døre paa vid Gab, trak han sit Sværd for at tage sit Liv. Han mente jo, at Fangerne var flygtet. Men Paulus raabte højt: „Gør ingen Ulykke paa dig selv! Vi er her alle.“ „Kom med en Fakkel!“ raabte han og sprang ind og bøjede sig for Paulus og Silas, førte dem udenfor og sagde: „I Herrer, hvad skal jeg gøre for at blive frelst?“ De svarede: „Tro paa Herren Jesus, saa skal du frelses, du og dine.“ Og de talte Ordet om Herren til ham og hele hans Husstand. Her midt paa Natten tog han dem da med sig og vaskede deres Saar, og han selv og alle hans blev døbt med det samme. Saa førte han dem op i sit Hus, lod dække Bord for dem og følte sig lykkelig ved med hele sin Familie at være kommet til Troen paa Gud.

Da det blev Dag, sendte Dommerne Betjente hen med Besked om, at Mændene kundé løslades, og den Melding løb Fangevogteren straalende ned til Paulus med: „Nu kan I gaa frit. Ingen vil gørejer noget.“ Men Paulus sagde til Betjentene: „I har pisket os offentligt uden Dom,skønt vi er romerske Borgere. I har smidt os i Fængsel, og nu vil I luske os ud i Dølgmaal. Hils dem og sig, at de selv maa komme og føre os ud.“

Den Hilsen blev overbragt Dommerne; Hjertet sank i Livet paa dem, da de hørte, det var romerske Borgere. De mødte op og afgav Undskyldning og fulgte dem til Dørs og bød dem god Rejse. De skred saa ud af Fængslet og gik hen til Lydia, besøgte ogsaa Menigheden og gav dem gode Ord.

Rejsen¹⁹ fortsattes gennem Amfipolis og Apollonia til Tessalonika. Der havde Jøderne en Synagoge. Som Paulus plejede, gik han ind der, og tre Sabbater i Træk samtalede han med dem udfra Biblen og begrundede og forklarede, at Messias maatte lide og opstaa fra de døde, „og,“ sagde han, „den Jesus, jeg forkynder jer, det er Messias.“ Nogle blev overbeviste og sluttede sig til Paulus og Silas. Det gjorde ogsaa en Del af de gudfrygtige Grækere og ikke faa af de fornemme Kvinder. Men Jøderne blev misundelige og fik noget Pøbel til at lave Optøj, saa Byen kom paa den anden Ende, og de stormede Jasons Hus og søgte efter Paulus og Silas for at trække dem ud paa Gaden, men da de ikke fandt dem, slæbte de Jason og nogle Trosfæller for Byfogeden og raabte: „De her Alverdens Urostiftere er nu ogsaa naaet til os, og Jason har givet dem Kvarter. De handler mod Kejserens Bud og siger, at en anden er Konge, en, der hedder Jesus.“

Det var noget, der kunde kyse baade Mængden og Embedsmændene. Foreløbig lod de Jason og de andre stille Sikkerhed og løslod dem saa. Men samme Nat sendte Brødrene Paulus og Silas af Sted til Beroa. Der gik de straks ind i Synagogen. Men Beroanernes Jøder var mere rettænkende end Tessalonikernes. De tog imod Ordet uden Forudindstilling og studerede dagligt Biblen for at se, hvordan det forholdt sig. Mange af dem kom til Troen samt en Del af de fornemme græske Kvinder og Mænd. Men da Jøderne i Tessalonika fik at vide, at nu optraadte Paulus minsandten ogsaa i Beroa, indfandt de sig og bearbejdede Stemningen der. Straks sendte Brødrene Paulus bort, ned ad Havet til. Baade Silas

¹⁹ Ap.G. 17 starter her (red.).

og Timoteus blev i Beroa. De, der fulgte Paulus, ledsagede ham lige til Athen og tog saa tilbage med den Besked til Silas og Timoteus, at de snarest muligt skulde følge efter ham.

Mens Paulus nu ventede paa dem i Athen, gik han rundt i Byen og kom i Oprør over alle de Gudebilleder, han saa. I Synagogen holdt han Samtaler med Jøderne og de Tilsluttede og hver Dag paa Torvet med hvem, han traf paa. Baade nogle af de epikuræiske og stoiske Filosofer indlod sig i Debat med ham. Nogle sagde: „Hvad er Meningen med hans Ordstrøm?“ Andre: „Tja, han maa jo være Rejsende i fremmede Guddomme,“... fordi han forkyndte Evangeliet om Jesus og Opstandelsen. Til sidst inviterede de ham til at holde en Forelæsning paa Areopagos „for om vi kan oplyses om, hvad det er for en ny Teori, du bringer i Marken, for det hele lyder jo rigtignok noget fremmed i vore Øren, saa vi vilde gerne komme til Klarhed over, hvad det egentlig gaar ud paa.“ Alle Mennesker i Athen, de, der bor der, og de, der kommer rejsende, lever og aander nemlig for alt, der har Nyhedens Interesse.

Da traadte Paulus frem paa Areopagos: „Atheniensere! Jeg forstaar, at I sætter en Ære i, at jeres Gudsyndelse er komplet, for da jeg som Turist gik rundt til jeres Helligdomme, løb jeg ogsaa paa et Alter med den Indskrift: „For en ukendt Gud.“ Hvad I saadan dyrker uden at kende det, det er det, jeg bringer til jer. Den Gud, som har skabt Verden og alt i den, Himlens og Jordens Herre, han bor ikke i Templer Menneskehænder kan lave. Mennesker kan heller ikke ofre til ham og give ham noget, for han er jo den altejende, som giver Liv og Aande og alt til alle. Han har spredt de forskellige Folkeslag udover Jorden, men lod dem alle nedstamme fra det samme Menneske, saa vi alle er Brødre, og han fastsatte Tider og Landegrænser for dem, for at de skulde søge Guden, om de dog kunde famle sig frem og finde ham, saa sandt han ikke er fjern fra nogen eneste af os, for i ham har vi baade vort Udspring, vort Liv og vort Maal, saadan som nogle af jeres egne Digtere har sagt: „Ogsaa vi er af Guddomsæt.“ Naar vi nu er i Familie med Guden, hvor kan vi saa tro, at han er af Guld eller Sølv eller Sten, noget, som vi kan finde paa og forme. Guden har set igennem Fingre med den lange Tid af menneskelig Uforstand, men nu sender han Menneskene Bud, at alle overalt bør vende om. For han har fastsat en Dag, da han vil dømme Jorden retfærdigt ved en Mand, han har givet det Kald, og det har han gjort troligt for alle ved at lade ham opstaa fra de døde.“

Men da de hørte om Opstandelse fra de døde, trak nogen paa Skulderen, medens andre blev for Alvor interesserede og gerne vilde fortsætte en anden Gang. Dermed gik Paulus fra Areopagos. Men enkelte Mænd sluttede sig til ham og kom til Troen, blandt andet Dionysius, der var Medlem af Højesteret, desuden en Fru Damaris o. fl. a.

Paulus²⁰ forlod Athen og kom til Korinth. Der traf han Akvila, en Jøde, som var barnefødt i Pontus, og som nylig var kommet fra Italien med sin Hustu Priskilla, fordi Klaudius havde udstedt Dekret om, at alle Jøder skulde forlade Rom. Dem blev han gode Venner med, og da de havde Haandværk fælles, nemlig Teltmageri, flyttede han sammen med dem, og de gik i Kompagniskab. Men hver Sabbat førte han Samtale i Synagogen og overbeviste baade Jøder og Grækere. Silas og Timoteus kom ned fra Makedonien og fandt Paulus i fuld Gang med at forkynde Ordet og hævde for Jøderne, at Jesus var Messias. Men da Jøderne hverken var til at hugge eller stikke i, fejede han dem fra sig og sagde: „Saa maa I selv tage Skade for Hjemgæld. Jeg har gjort, hvad jeg kunde. Nu gaar jeg til Hedningerne.“ Han lagde sig derefter ind hos en gudfrygtig Ikke-Jøde, Titus Justus, hvis Hus laa klods op ad Synagogen. Men Synagogeforstander Krispus kom til Tro paa Herren med hele sin Husstand, og mange andre af Korinterne, som hørte Ordet, troede og lod sig døbe. Og Herren sagde i et Syn en Nat til Paulus: „Tab ikke Modet. Bliv bare ved med at tale, for jeg er med dig, og ingen skal gøre dig noget ondt. Jeg har et talrigt Folk endnu at vinde i denne By.“

Saa indrettede han sig der for halvandet Aars Tid og lærte dem Ordet om Gud.

Mens Gallio var Statholder i Akaja, rejste Jøderne sig i sluttet Trop mod Paulus, trak ham for Domstolen og anklagede ham: „Dette Menneske forleder Folket til en lovstridig Religion. Da Paulus vilde til at forsvare sig, sagde Gallio til Jøderne: „Mine Herrer Jøder, hvis der forelaa Forbrydelse eller Gadeuorden, vilde jeg selvfølgelig tage mig af jeres Klage, men naar det er Problemer om Lære og Slægtsregistre af jeres private — æh! Lov, saa maa det blive jeres egen Sag. De Ærter kan jeg ikke klare for jer.“ Dermed var Audiensen forbi. Men Folket kastede sig over Synagogeforstander Sostenes og gennempryglede ham foran Domstolen. Det rørte ikke Gallio.

Paulus blev der endnu en Tid lang, bød saa Brødrene Farvel og sejlede sammen med Priskilla og Akvila til Syrien, efter at han i Kenkreæ havde ladet sit Haar klippe af (det var noget med et Løfte, han nu havde indfriet). De naaede til Efesus; han lod de andre blive tilbage og gik selv ind i Synagogen og gav sig i Snak med Jøderne. De bad ham slaa sig ned der i lang Tid, men han undslog sig og bød dem Farvel, „men jeg skal nok komme tilbage til jer en anden Gang, om Gud vil.“ Saa sejlede han ud fra Efesus, landede i Kæsarea, tog op og hilste paa Menigheden og fortsatte til Antiokia. Der tilbragte han nogen Tid. Videre gik Rejsen fra Sted til Sted gennem det gala- tiske Land og Frygien. Overalt satte han Fart i Disciplene.

En veltalende og bibelkyndig Jøde fra Aleksandria, Apollos, ankom til Efesus. Han var blevet undervist om Herrens „Vej,“ og grundigt og med Ildhu talte og underviste han om Jesus, skønt han kun kendte Johannes' Daab. Ogsaa i Synagogen begyndte han nok saa frit at tale. Priskilla og Akvila hørte ham og tog ham for sig og fremlagde Guds „Vej“ udførligere for ham. Da han senere vilde rejse til Akaja, gav Brødrene ham en Introduktion med til Disciplene der, og der blev han da ogsaa af Guds Naade til megen Gavn for de troende, for han diskuterede Jøderne sønder og sammen offentligt og viste ud af Biblen, at

²⁰ Ap.G. 18 starter her (red.).

Jesus er Messias.

Mens²¹ Apollos var i Korinth, kom Paulus ned til Efesus efter at have gennemrejst Egnene oppe i Landet. Han traf nogle Disciple og spurgte dem: „Fik I den hellige Aand, da I kom til Troen?“ De svarede: „Vi har ikke Anelse skabt om nogen hellig Aand.“ — „Hvad Daab døbt I da med?“ — „Med Johannes' Daab.“ — „Johannes døbte med Omvendelses-Daab, idet han hamrede det fast for Folket, at de skulde tro paa hans Efterfølger, og det er Jesus.“ Da de hørte det, lod de sig døbe i Herren Jesus' Navn. Da Paulus lagde Hænderne paa dem, kom den hellige Aand over dem, saa de udbrød i Tungetale og digteriske Syner. De var tilsammen en 12 Mand.

Han gik ind i Synagogen, og i tre Maaneder prædikede han frimodigt og overbevisende om Guds Herredømme, men nogle gjorde sig haarde og lukkede sig til, ja, rakkede Kristendommen offentligt ned. Derfor forlod han dem og skilte Disciplene ud fra dem og holdt daglig Samtaler i Tyrannus' Skole. Saadan gik det i to Aar, saa der blev Lejlighed for alle i Provinsen Asien, baade Jøder og Grækere, til at høre Ordet om Herren, og Gud gav Paulus Lykke til at gøre usædvanlige Undere, ja, det gik saa vidt, at man udstillede hans Hovedklæde eller Skødskind, og da forsvandt Sygdommen, og de onde Aander tog Flugten.

Ogsaa nogle af de omrejsende jødiske Aandemanere skulde forsøge sig med Herren Jesus' Navn. Naar de kom ud for en besat, sagde de: „Jeg besværges dig ved den Jesus, Paulus prædiker.“ Saadan optraadte bl. a. syv Mænd af ypperstepræstelig Familie, Sønner af Skeuas. Men hvordan gik det dem! Den onde Aand hylede: „Jesus kender jeg, og Paulus ved jeg Besked om, men hvad er I for nogen?“ Og den sindssyge sprang ind paa dem og slog to af dem i Gulvet og redte dem saadan til, at de blodige og med Tøjet i Laser maatte tage Benene paa Nakken. Den Historie skabte yderligere Respekt om Paulus, og mange af dem, som var blevet troende, kom og lettede deres Samvittighed. Adskillige, der havde givet sig af med overnaturlige Kunster, kom slæbende med deres Sibyller og andre Trylleskrifter og lavede Baal af dem for alles Øjne. Da man beregnede deres Værdi, blev det til en Sum paa over tredve Tusind. Saa stærkt havde Ordet om Herren vokset sig nu.

Efter disse Begivenheder fattede Paulus Beslutning om at rejse gennem Makedonien og Akaja op til Jerusalem, „og naar jeg har fuldendt denne Rejse, kommer Turen til Rom.“ To af sine Medhjælpere, Timoteus og Erastus, sendte han til Makedonien. Selv blev han endnu et Stykke Tid i Provinsen Asien.

Og saa brød det pludselig løs. Sølvsmed Demetrius havde en Fabrik for Souvenirs. En hel Flok Haandværkere tjente godt hos ham ved at lave smaa Artemis-Templer af Sølv. Han indkaldte nu til et Møde for dem og deres Kaldsfæller og holdt der følgende Tale: „I ved jo, Kammerater, hvad der skaffer os til Brødet. Nu maa vi se paa og høre om, at baade i Efesus og næsten over hele Provinsen Asien har denne Paulus vist Mangel paa Ærbødighed for Religionen og bildt en hel Horde svaghjernede Individier ind, at de Guder, vi laver, er ikke Guder. Se, det betyder ikke alene, at vor Forretning rammes paa det føleligste, men det er jo ogsaa saadan, at Respekten for den store Gudinde Artemis' Helligdom gaar paa

²¹ Ap.G. 19 starter her (red.).

retur, ja, de begynder saa galt at pille ved Guddoms-Glorien om den Gudinde, som hidtil er dyrket af hele Provinsen, ja, jeg kan godt sige hele Verden.“

Den Tale satte Blodet i Kog hos dem. De raabte og skreg: „Stor er Efesernes Artemis!“ Hele Byen kom paa Gaden. Alle som een stormede de til Teatret og rev Paulus' Rejsefæller med sig, Makedonierne Kajus og Aristarkus. Paulus vilde gaa ind i Folkehvirvlen, men Disciplene holdt ham tilbage. Ogsaa nogle Rigsdagsmedlemmer, som var hans Venner, sendte Bud til ham og bad ham ikke begive sig til Teatret. Der raabte nogle et, andre andet, hele Forsamlingen var komplet forstyrret. De fleste vidste ikke, hvorfor de var kommet sammen. Ud af Mængden trak de Aleksander, hvem Jøderne puffede frem. Han løftede Haanden og vilde holde en Forsvarstale til Folket. Men da det gik op for dem, at han var Jøde, satte de i et Brøl, og i det meste af to Timer raabte de: „Stor er Efesernes Artemis?“

Efterhaanden fik Byfogeden Mængden beroliget: „Saa saa saa, Mænd af Efesus! Eksisterer der noget Menneske, som er uvidende om, at Efesernes By er Tempelværge for den store Artemis og hendes himmelfaldne Billede? Det er noget, Alverden ved, og derfor er der i Virkeligheden ikke noget at tage paa Vej over. I anklager den Mand, som ret beset jo hverken er Tempelraner eller har spottet vor Gudinde. Hvis Demetrius og hans Svende har Grund til Klage over nogen, saa har I jo Domstolen; dér kan I føre Proces; og er det jer ikke nok, har I jo Folkeforsamlingen at appellere til. Fald nu til Ro! Gør nu ikke noget overilet! Det kan gaa saa galt, at vi risikerer at anklages for Oprør for det her i Dag. Saadan set, hvis de kræver os til Regnskab for denne her Ballade, saa staar vi jo net i det.“ Omsider fik han læmpet Forsamlingen hver til sit.

I²² Stilheden efter Stormen sendte Paulus Bud efter Disciplene og satte Mod i dem, bød saa Farvel og rejste til Makedonien. Han gennemkrydsede Egnen der og holdt mange Møder og fortsatte saa til Grækenland. Der tilbragte han tre Maaneder og lagde Tilbagevejen over Makedonien. I Følge med ham rejste Sopater fra Beroa, Aristarkus og Sekundus, begge fra Tessalonika, Kajus fra Derbe og Timoteus samt Tykikus og Trofimus fra Provinsen Asien. Disse rejste i Forvejen og ventede paa os i Troas; vi andre sejlede efter Paaske ud fra Filippa, og fem Dage senere stødte vi til dem i Troas, hvor vi blev en Uge. Om Søndagen, da vi var forsamlede til Altergang, samtalede Paulus med dem, og da han vilde rejse næste Dag, blev han ved med at tale lige til Midnat. Vi var klumpet sammen i en Sal ovenpaa; tilmed var der mange Lamper. En ung Mand, Eutykus, sad i Vinduet; da Paulus nu blev ved med at tale, og det trak saadan ud, faldt han i Søvn, og i Søvn styrtede han ned fra anden Sal; da de løftede paa ham, var han død. Paulus skyndte sig ned, bøjede sig over ham, holdt ham ind til sig, og sagde saa: „Vær ikke urolige! Der er Liv i ham.“ Saa gik han atter op, fik noget at spise, fortsatte sin Tale med dem lige til Daggry og rejste saa af. Men Knægten bar de hjem. Han var i Live, og de var jo lykkelige.

Vi andre var imidlertid gaaet om Bord og sejlede til Assus, hvor vi tog Paulus med. Saadan havde han bestemt det, for han vilde nemlig komme til Fods. Da han stødte til os der, og vi havde faaet ham om Bord, gik Farten til Mitylene. Derfra kom vi den følgende Dag lige ud for Kios; Dagen derefter lagde vi til ved Samos, og endnu en Dag bragte os til

²² Ap.G. 20 starter her (red.).

Milet. Paulus havde nemlig besluttet at springe Efesus over for ikke at sinkes i Provinsen Asien, da han gerne om muligt vilde være i Jerusalem til Pinsen. Men fra Milet fik han Bud op til Efesus efter de ledende i Menigheden.

Da de var mødt, sagte han: „I ved selv, hvordan jeg fra den første Dag, jeg satte mine Ben paa Asiens Jord, har haft min Gang hos jer og tjent min Herre i al Ydmyghed og under Taarer, mens Jøderne bestandig har efterstræbt mig. I ved, hvordan jeg aldrig holdt mig tilbage fra baade offentligt og i Hjemmene at forkynde og lærejer alt, hvad der sigter til jert Bedste; baade Jøde og Græker har jeg lagt paa Sinde at vende om til Gud og tro paa Jesus.

Med tungt Sind tager jeg nu til Jerusalem; jeg ved ikke hvad der skal møde mig der. Kun eet ved jeg, at den hellige Aand By for By gør det klart for mig, at Lænker og Trængsler venter paa min Vej. Men hvad tror I, jeg regner mit Liv for, blot jeg kan holde ud til Vejs Ende og klare den Tjeneste, jeg har faaet af Herren Jesus, at forkynde Sejrsbudet om Guds Naade?

Jeg ved, at vi ikke mere skal ses, jeg og alle I, jeg gik omkring hos med min Forkyndelse af Riget. Derfor vil jeg gerne understrege igen, at gaar nogen glip af Livet, er jeg uden Skyld, for hele Guds Frelses Plan har jeg lagt frem for jer. Vis da Omsorg for jer selv og for hele den Hjord, som den hellige Aand har gjort jer til Hyrder for, saa I kan vogte Herrens Kirke, som han har købt sig med sit eget Blod. Jeg ved, at efter min Bortgang skal der bryde glubske Ulve ind til jer. De vil fare ilde med Hjorden, og blandt jer selv vil der opstaa Mænd, der vil føre forvansket Tale, for at vinde Disciplene for sig selv. Vær derfor paa Vagt og husk paa, at i tre Aar har jeg ikke undt mig Ro Dag eller Nat for at hjælpe enhver til Sandhed. Ja, det er sket, jeg har grædt.

Saa giver jeg jer Gud i Vold, Gud og hans Naades Ord, der kan bygge et helligt Folk og give det Evigheden i Eje. Sølv eller Guld eller Klæder har jeg ikke og var jeg ikke ude efter hos nogen. I ved selv, at mine to Hænder har slidt for Føden til mig og dem, der var med mig. Jeg har vist jer, at ved at arbejde bør vi skaffe Hjælp til de svage og huske paa Herrens Ord, som han selv har sagt: „Det er saligere at give end at tage“.

Her knælede han ned og bad med dem alle. Og alle brast i heftig Graad, faldt Paulus om Halsen og kyssede ham. Dybest smertede dem det Ord, han havde sagt dem, at det var sidste Gang, de saas.

Saa fulgte de ham til Skibet.

Da²³ vi havde revet os løs fra dem og var sejlet ud, styrede vi lige over til Kos, næste Dag til Rodus, derfra til Patara. Der fandt vi et Skib, der skulde over til Fønikien, og gik om Bord. Da vi fik Kypem i Sigte, holdt vi til højre for Øen og sejlede til Syrien med Landing i Tyrus. Der var Skibets Ladning nemlig bestemt til. Vi opsøgte Disciplene og blev hos dem

²³ Ap.G. 21 starter her (red.).

en Uge; efter Aandens Indskydelse sagde de til Paulus, han skulde holde sig fra Jerusalem. Da vi omsider brød op, fulgte de os alle med Koner og Børn uden for Byen. Vi knælede ned paa Strandbredden og bad og gik saa hver til sin Side, vi til Skibet, de til deres Hjem.

Fra Tyrus kom vi til Ptolemais og var dermed færdige med Søen. Vi blev en Dag hos Brødrene der og rejste saa til Kæsarea, hvor vi tog ind hos Filip, der ret var det glade Budskabs Mand og for Resten en af de syv Fattigforstandere. Fire ugifte Døtre, alle med en digterisk Aare, var hos ham. Der blev vi i flere Dage, og saa kom der en Digter, Agabus hed han, ned fra Judæa. Han tog Paulus' Bælte, bandt sine egne Fødder og Hænder med det og sagde: „Den hellige Aand siger, at den Mand der ejer dette Bælte, skal Jøderne binde paa denne Maade i Jerusalem og udlevere til Hedningerne.”

Nu bad baade vi og de, der boede her, Paulus om ikke at tage op til Jerusalem, men han svarede: „Hvorfor græder I og gør mig vankelmødig? Jeg er parat til ikke bare at lade mig binde, men ogsaa til at dø i Jerusalem for Jesus-Navnets Skyld.“ Da han var urokkelig, blev vi stille og sagde: „Herrens Vilje ske!“

Saa gjorde vi os da rede og gav os paa Vej til Jerusalem. Sammen med os fulgte ogsaa nogle af Disciplene fra Kæsarea. De vilde bringe os sammen med Mnason fra Kypem, en gammel Discipel, som vi skulde bo hos. Da vi kom til Jerusalem, blev vi modtaget med Glæde af Brødrene. Næste Dag gik Paulus med os hen til Jakob, og alle Lederne samlede sig der. Han hilste paa dem og gav sig til Træk for Træk at fortælle, hvad Gud havde brugt ham til at faa udrettet mellem Hedningerne. Dertil svarede de: „Det er jo storartet, og Gud skal have Tak og Lov, men-eh, kære Broder, der er jo ogsaa sket noget her. I Tusindvis af Jøder er kommet til Troen, og de lægger alle den største Vægt paa Loven. Kedeligt nok gaar der nu her det Rygte, at ude blandt Hedningerne lærer du Jøderne Frafald fra Moses og siger, de ikke skal omskære Børnene og holde de sædvanlige Reglementer. Hvad skal vi stille op, naar de nu hører, du er her? Der er ikke andet for, end at du maa gøre følgende: Vi har her fire Mænd, der er færdedes mellem Hedninger og derfor nu skal renses i Helligdommen til Højtiden. Tag dem med dig og lad dig rense og klippe sammen med dem og afhold Udgifterne for jer alle fem. Saa kan enhver da se, at Rygterne om dig er grebet ud af Luften, for du er stadig Loven saa tro, som nogen Jøde kan være det. Hvad de Hedninge-Kristne angaar, saa har de jo faaet vor Resolution om at holde sig fra Afgudsfring, Kød af kvalte Dyr med Blodet i og seksuelle Misgreb.“

Det gik Paulus saa ind paa; han rensede sig sammen med de fire Mænd, gik næste Dag ind i Helligdommen og opgav, hvornaar Ofret skulde bringes for hver enkelt af dem ved Renselsestidens Udløb. Det indtraf en Uge efter, og da den omtrent var gaaet, opdagede Jøderne fra Provinsen Asien Paulus inde i Helligdommen. Da laa der et Hus. De kastede sig over ham: „Israelitiske Mænd! Til Hjælp, til Hjælp! Her har vi ham. Her er det Menneske, som alle Vegne optræder imod vort Folk og Loven og Stedet her. Oven i Købet har han nu

smuglet Grækere med sig ind paa Tempelpladsen og forurenede det hellige Sted.“ De havde nemlig ude i Byen set ham i Selskab med Trofimius fra Efesus og mente nu, at Paulus havde taget ham med sig ind i Helligdommen.

Hele Staden kom paa Benene. Folk stimede sammen. Paulus blev revet uden for Tempelpladsen, og Porten lukkedes i en Fart, for at den ikke skulde besmittes med Blod. Da hang hans Liv i en Traad. Men Kommandanten fik Melding om, at der var Oprør i Byen, og han styrtede straks ned imod dem med Soldater og Officerer. Det Syn gav dem noget andet at tænke paa. Kommandanten lod straks Paulus gribe og lægge i dobbelt Lænke. „Hvem er Manden? Hvad har han gjort?“ spurgte han. Da blev der et Spektakel, saa han hverken kunde opfatte det ene eller det andet, og saa bød han at føre Paulus ind i Kastellet. Det blev nu mere bære end føre, for da de kom til Trappen, maatte Soldaterne løfte ham, saadan rev og sled Folkemængden i ham, mens de raabte: „Ned med ham! ned! ned!“ „Maa jeg prøve at tale til dem!“ spurgte han Kommandanten. „Kan du Græsk?“ sagde denne; „er du da ikke den Ægypter, som for nogen Tid siden lavede Oprør som Anfører for de 4000 Knivstikkere?“ Paulus svarede: „Jeg er Jøde, Borger i Tarsus, en ikke ukendt By i Kilikien. Jeg anmoder dig om at maatte Tale til Folket.“ Det blev bevilget, og Paulus stod frem paa Trappen og gav Tegn med Haanden. Da der var blevet almindelig Tavshed, begyndte han at tale til dem — paa Hebraisk:

„Brødre²⁴ og Fædre! Hør nu, hvad jeg har at sige til mit Forsvar.“ Det var, som om de alle holdt Vejret, da de hørte ham tale til dem paa Hebraisk. „Jeg er Jøde, født i Tarsus i Kilikien, men voksede op i Byen her, Discipel af Gamaliel, oplært af ham i vor Fædre-
lovs Strenghed og ivrig i min Gudstro, som I alle er det i Dag. Jeg forfulgte denne Retning helt ind i Døden, lagde baade Mænd og Kvinder i Lænker og sendte dem i Fængsler, ja, Ypperstepræsterne og hele Raadet udstyrede mig endog med Arrestordre paa Landsmænd i Damaskus, og jeg rejste derhen for at transportere dem, som var der, bundne op til Jerusalem til at afhøres.

Men hør saa! Da jeg var naaet i Nærheden af Damaskus, omstraaledes jeg ved Middagstid pludseligt af et stærkt Lys fra Himlen, og jeg faldt og hørte da en Røst sige: „Saiil, Saul, hvorfor forfølger du mig?“ Jeg spurgte: „Hvem er du, Herre?“ og han svarede: „Jeg er Jesus fra Nazaret, som du forfølger.“ De, som fulgte med mig, saa Lyset, men de hørte ikke Røsten, der talte til mig. Jeg spurgte: „Hvad forlanger du af mig, Herre?“ Herren sagde: „Gaa ind til Damaskus, der skal du faa at vide, hvad du skal foretage dig.“ Ved det voldsomme Lys havde jeg mistet Synsevnen, saa derfor tog mine Ledsagere mig ved Haanden og ledte mig ind i Damaskus.

En vis Ananias, en gudfrygtig Mand, der holdt Loven og var velset af de derboende Jøder, kom til mig og stod foran mig og sagde: „Saul, Bror, se op! “I det samme Øjeblik kunde jeg se ham. Han sagde: „Vore Fædres Gud har udvalgt dig til at vide Besked med hans Planer og til at se den skyldfri og høre hans Røst, for du skal være hans Vidne for Alverden om de Ting, du har oplevet. Og nu ingen Ophævelser! Gaa, lad dig døbe og faa dine Synder vasket bort ved at gaa ind under hans Navn.“

²⁴ Ap.G. 22 starter her (red.).

Da jeg derefter kom tilbage til Jerusalem og holdt Bøn i Helligdommen, greb en Ekstase mig: Jeg saa ham, og han talte til mig: „Skynd dig ud af Jerusalem, for her vil de ikke finde sig i, at jeg forkyndes af dig.“ Dertil kunde jeg jo kun sige: „Herre, du ved jo, at dem, som tror paa dig, har jeg rundt om ladet arrestere og piske, og da de udgød dit Vidne Stefans Blod, stod jeg og saa til og nød det og var Garderobeforvalter for dem, der slog ham ihjel.“ Han sagde til mig: „Drag paa Langfart! Til Hedningerne vil jeg sende dig.“

Saa vidt hørte de paa ham i Ro, men ved det Ord: Hedninger, brød en Raaben løs: „Ned med ham? Ned med ham!“ Og de skreg og rev Klæderne af sig og smed Støv op i Luften. Kommandanten gav en Befaling til, at han skulde føres ind i Kastellet og underkastes pinligt Forhør, for at faa skaffet Klarhed over, hvad de dog brølede saa- dan imod ham for. Da de ophængte ham til Piskning, sagde Paulus til den Officer, der havde Vagten: „Har du Lov at piske en Romer og oven i Købet uden Dom?“ Manden straks af Sted til Kommandanten: „Den er gal nu. Han er Romer, siger han.“ Kommandanten af Sted til Paulus. „Er det rigtigt, du er Romer?“ Paulus: „Ja.“ Kommandanten: „Mig har det kostet en artig Slump Penge at blive det.“ „Naa ja, jeg er nu født til det.“ De, der skulde til at forhøre ham, havde nu intet Forhør, de skulde have holdt. Og der stod Kommandanten og havde brændt Fingrene.

Næste Dag løste han ham, og for at have noget at holde sig til angaaende, hvad Jødernes Anklage egentlig gik ud paa, lod han Ypperstepræsten og hele Raadet samle til Møde og førte Paulus trem for dem.

Da²⁵ saa Paulus Raadet lige ind i Ansigtet og sagde: „Landsmænd! jeg kan sige, jeg har ført mit Liv med god Samvittighed for Gud indtil denne Dag.“ Ypperstepræsten Ananias afbrød: „Slaa ham paa Munden!“ Da for Paulus op: „Gud skal slaa dig, du kalkede Væg! Du sidder for at dømme mig efter Loven, og tvært imod Loven giver du Ordre til, at man skal slaa mig.“ De tyssede paa ham: „Skælder du Guds Ypperstepræst ud?“ Paulus sagde: „Det vilde jeg ikke, for der staar skrevet: Ej maa du smæde Fyrsten i dit Folk.

Men hvor kunde jeg ane, at saadan en var Ypperstepræst!!“

Nu vidste Paulus, at den ene Halvdel var Sadukæere og den anden Farisæere. Altsaa raabte han: „Landsmænd! Jeg er Farisæer, Søn af en Farisæer, og det, man vil fælde mig for, er faktisk min Tro paa Opstandelse efter Døden.“ Det blev Optakten til en Holmgang mellem Sadukæerne og Farisæerne. Sadukæerne afviser nemlig Tanken baade om Opstandelse og Engle, mens Farisæerne fastholder saavel det ene som det andet. Der opstod et øredøvende Spektakel; nogle af de bibelstærke af Farisæerne slog i Bordet og raabte, at Manden var jo ganske sagesløs, en Aand eller Engel havde vel talt til ham.

Det saa ud til, at de vilde rive Paulus i to Stykker. Derfor gav Kommandanten Soldaterne Ordre til at gaa ned og faa ham fra dem med Magt og føre ham ind i Kastellet. Natten efter staar Herren for ham: „Vær ved frit Mod! For lige som du har vidnet om mig i Jerusalem, skal du ogsaa vidne om mig i Rom.“

Da det blev Dag, rottede 40 Jøder sig sammen og forbandede sig paa, at de hverken vilde røre Mad eller Drikke, før de havde slaaet Paulus ihjel. De henvendte sig saa til

²⁵ Ap.G. 23 starter her (red.).

Ypperstepræsten: „Vi har aflagt Ed og forbandet os paa ikke at spise eller drikke, før vi har faaet Has paa denne Paulus. Lad nu, som om I vil undersøge hans Sag nærmere, og faa i den Anledning Kommandanten til at føre ham ned til jer. Saa skal vi være parat ved Vejen til at tage os af ham.“

Paulus' Søstersøn fik Nys om Sammensværgelsen og skaffede sig Adgang til Kastellet og fik Paulus underrettet. Denne kaldte en af Officererne til sig: „Skaf den unge Mand her Foretræde for Kommandanten. Han har en vigtig Melding.“ Det gik han ind paa. Kommandanten tog ham ved Ærmet og trak ham til Side. „Naa, hvad er det saa, du har paa Hjerte?“ Han svarede: „Jøderne har aftalt at faa dig til at lade Paulus føre ned for Raadet i Morgen under Paaskud af, at de vil undersøge hans Sag nøjere. Lad dig ikke overtale af dem, for over 40 Mand lurer for at slaa ham ihjel. De har svoret og forbandet sig paa, at de vil sulte sig til døde hellere, end at han skal leve.“ Kommandanten saa paa ham: „Dette har vi to ikke talt om. Forstaar du! Farvel med dig!“

Saa kaldte han paa to Officerer: „200 Soldater skal til Kæsarea i Nat, 70 Ryttere og 200 Spydkastere. I starter Klokkeren 3. I tager Lastdyr med og lader Paulus ride. I afleverer ham til Landshøvdingen Feliks.“

Til denne opsatte han følgende Skrivelse:

„Til den højmægtige Herre, Landshøvding Feliks! Medfølgende Arrestant har Jøderne overfaldet og vilde have skilt ham ved Livet, hvis jeg ikke havde hørt, han var Romer, og var kommet ham til Hjælp. Jeg iværksatte straks en Undersøgelse. Det viste sig, at hans „Brøde“ havde at gøre med nogle Stridsspørgsmaal i deres Lov, en Beskyldning, der hverken kan medføre Død eller Fængselsstraf. Nu har mit Efterretningsvæsen imidlertid oplyst mig om, at der er Snigmordsforsøg under Udvikling mod ham fra Jødernes Side, og derfor har jeg straks ekspederet ham videre til Eder og paabudt Anklagerne at forelægge Eder deres Materiale imod ham.

I Ærbødighed

Klaudius Lysias.“

Efter Befalingen førte Soldaterne Paulus om Natten til Antipatris. Næste Dag lod de Rytterne bringe ham videre og vendte selv tilbage til Kastellet. Brevet blev afleveret til Landshøvdingen i Kæsarea og Paulus fremstillet for ham. Det første han efter Læsningen spurgte Paulus om, var, hvilken Provins han var fra, og da han havde hørt, han var fra Kilikien, sagde han: „Jeg skal forhøre dig, saa snart dine Anklagere indtræffer.“ Saalænge gav han ham Varetægtsarrest i Herodes' Borg.

Fem²⁶ Dage efter ankom Ypperstepræst Ananias, nogle Dommere og en Sagfører Tertullus med Anklagematerialet mod Paulus. Landshøvdingen satte Retten. Tertullus lagde ud: „Mægtigste Feliks! Med største Taknemmelighed erkender vi alle, at takket være din Embedsiver nyder vort Folk gode Kaar, og storslaaede Reformer er i Gang paa alle Omraader. Men for at komme til Sagen, saa stiller den sig kort saadan: Den anklagede er Fører for Nazaræ-ernes Parti, d. v.s. en Pest og Oprørsstifter blandt Jøderne Alverden over, ja, end ikke vor Helligdom har han undset sig for at profanere. Derfor lod vi ham sætte fast. Og nu kan du af ham selv faa en Bekræftelse paa alt det, vi anklager ham for.“

Efter Aktoratet gav Jøderne deres Tilslutning og Bifald tilkende.

Landshøvdingen nikkede til Paulus, og Paulus tog Ordet: „Eftersom jeg ved, at du i en Aarrække har været Dommer for dette Folk, vil jeg med godt Mod tage Ordet til Forsvar for min Sag. Du kan let forvisse dig om, at det ikke er mere end 12 Dage siden, jeg ankom til Jerusalem. I denne Tid har jeg ikke optraadt som Deltager i offentlig Diskussion eller som Anstifter af Gadeuorden, hverken ved Templet eller Synagogerne eller andetsteds i Staden. Intet kan de bevise af det, de beskylder mig for, men jeg vil for dig bekende følgende: Inden for hvad de kalder „et Parti“, tjener jeg vore Fædres Gud paa den Maade, at jeg tror alt det, som staar i Biblen, og haaber til Gud, hvad ogsaa disse her alle gør, at der er en Opstandelse efter Døden for baade retfærdige og uretfærdige. Derfor øver jeg mig i altid at have en uskadt Samvittighed for baade Gud og Mennesker. Der er gaaet flere Aar, siden jeg sidst var i Jerusalem. Nu kommer jeg med Gaver og Understøttelser til mit Folk og ofrer og lader mig rense i Helligdommen. Den Panik, der begyndte der, startedes ikke af mig, men af nogle Jøder fra Asien. Det var bedre, de var blevet ført frem for dig i Dag for at forklare dig, hvad det er, de har at sige mig paa. Men de, der er her, - lad dem nu uvildigt oplyse, hvad de fik fastslaaet i Raadet er min Forbrydelse, om der er andet end det, som jeg raabte, da jeg stod midt iblandt dem: For Troen paa de dødes Opstandelse er det, I vil fælde mig i Dag.“

Feliks vidste temmelig god Besked med „Vejen“ og udsatte derfor Sagen. „Naar Kommandant Lysias kommer herved, skal jeg genoptage jeres Sag.“ Og han gav Officererne Ordre til, at Paulus skulde holdes i Varetægtsarrest, men med alle mulige Lempelser, og at hans egne skulde have Adgang til ham, saa meget de lystede.

Feliks var gift med en Jødinde, Drusilla. Nogle Dage efter lod han Paulus hente og spurgte interesseret ud om Troen paa Jesus som Messias. Men da Paulus kørte frem med Retfærdighed, Afholdenhed og den kommende Dom, blev Feliks ubehageligt berørt: „Tak, Tak, nu er det udmærket for denne Gang. Jeg har en Del presserende Forretninger og skal have ekspederet, men en anden Gang, en anden Gang!“ Ved Siden af Interessen nærede han ogsaa Forhaabninger om at kunne presse Penge af Paulus; baade af den ene og den anden Grund sendte han tiere Bud efter ham og indlod sig i Samtale med ham.

To Aar gik.

²⁶ Ap.G. 24 starter her (red.).

Da efterfulgtes Feliks af Porkius Festus, og da Feliks var paa Tærne efter Erkendtlighed hos Jøderne, lod han Paulus blive tilbage i Lænker.

Tre²⁷ Dage efter at Festus havde overtaget Landshøvding- Embedet, tog han fra Kæsarea op til Jerusalem. Ypperstepræsten og de ledende genoptog da Klagemaalet mod Paulus; med den Bagtanke at faa ham lirket af Vejen ansøgte de om den Gunst at lade ham hente op til Jerusalem. Festus svarede, at Paulus var i Varetægtsarrest i Kæsarea, hvortil han selv snart vilde vende tilbage. „I kan da forsyne nogen med Fuldmagt til at tage med derned og føre Anklage mod ham, hvis der er noget galt ved ham.“

Efter otte Dages Forløb, eller højst en halv Snes, tog han saa til Kæsarea. Næste Dag sad han paa Dommersædet og lod Paulus føre frem. De Jøder, som var forsamlede, stimlede straks sammen om ham og overdængede ham med Beskyldninger, men de kom til kort over for hans urokkelige Paastand: „Hverken mod Jødernes Lov eller mod vor Helligdom eller mod Kejseren har jeg paa noget Punkt forbrudt mig.“

Festus, der gerne vilde staa sig godt med Jøderne, forespurgte Paulus: „Er du villig til at rejse op til Jerusalem, saa vi kan sætte Retten der?“ Paulus sagde: „Jeg gaar til Kejseren med min Sag. Du ved jo godt selv, der intet er at laste mig for i mit Forhold til Jøderne. Har jeg begaaet noget, der fortjener Døden, nuvel, saa er jeg ikke den, der tigger for mit Liv, men er det Uret, det, I beskylder mig for, er der ingen, der kan prisgive mig til dem. Jeg appellerer til Kejseren.“

Festus forhandlede med sine Raadgivere og fastslog saa: „Du har appelleret til Kejseren. Til Kejseren skal du rejse.“

Der gik nogle Dage. Saa kom Kong Agrippa og Berenike til Kæsarea for at aflægge Festus Besøg. Da de havde opholdt sig der nogen Tid, fik Festus Lyst til at snakke Paulus med Kongen: „Der er en Mand her, som jeg har arvet efter Feliks; under mit Ophold i Jerusalem blev jeg rendt paa Dørene af Ypperstepræsten og Jødernes Tillidsmænd, om jeg ikke nok vilde domfælde ham. Jeg gav til Svar, at det ikke er god Tone hos os Romere at give nogen anklaget hans Bekomst, før han personlig over for sin Anklager har haft Lejlighed til at forsvare sig. Jeg lod dem saa rejse med herved og satte omgaaende Retten. Men det var rigtignok nogle helt andre Forbrydelser, de foreholdt ham, end jeg havde regnet med. Det var bare noget Vrøvl om deres egne Love og om en, der hed saadan noget som Jesus, og som er død, men som Paulus paastod er i Live. Jeg var ærligt talt noget i Kattepine med de her Sager og spurgte saa, om han vilde tage op til Jerusalem og lade sig dømme der. Men da Paulus gjorde Fordring paa Beskyttelsesarrest, til Majestætens Kendelse kunde foreligge, resolverede jeg: „Han skal blive i Fængslet her, til jeg sender ham til Kejseren.“ Agrippa bemærkede til Festus: „Ham kunde det mere mig at komme ud for.“ „Det kan lade sig gøre i Morgen,“ svarede han.

Næste Dag skred saa Agrippa og Berenike med Pomp og Pragt ind i Forhørssalen sammen med de højeste af Militæret og Civilforvaltningen. Efter Ordre fra Festus førtes Paulus ind. Festus siger: „Kong Agrippa! Mine ærede tilstedeværende! Her ser I denne Mand, hvem Jøderne enstemmig baade i Jerusalem og her vil presse mig til en Dødsdom

²⁷ Ap.G. 25 starter her (red.).

over, men da han efter mine Begreber ikke har gjort sig skyldig i noget, man kan tage hans Liv for, og da han selv har skudt sig ind under Kejsersens Dom, har jeg kendt for Ret: Han skal sendes derover! Imidlertid manglede jeg noget at tage og føle paa, som jeg kan indberette til Herskeren. Derfor vil jeg fremstille ham for jer og særlig for dig, Kong Agrippa, saa jeg kan opsætte en klar Indberetning, naar Forundersøgelsen er afsluttet. For jeg kan dog ikke gøre mig til Grin ved at sende en Arrestant uden nogen som helst Papirer.“

Agrippa²⁸ sagde til Paulus: „Værsgo! Ordet er dit.“

Da slog Paulus ud med Haanden: „Det kalder jeg en Lykke, at det er dig, Kong Agrippa, over for hvem jeg i Dag skal forsvare mig angaaende Jødernes Sigtelse imod mig. Du kender jo nøje alle Skikke og Regler for Jøderne. Saa beder jeg dig da om Taalmodighed til at høre paa mig. Mit Liv i de første Ungdomsaar, levet som det blev midt i mit Folk og i Jerusalem, ligger alle Jøder klart for Dagen; hvis de ellers vil vide det, ved de godt, at jeg den Gang levede som Farisæer, d. v.s. hørte til det Parti, som tog det strengest med Religionen. Nu staar jeg her og skal dømmes; for hvad? Gud gav vore Fædre et Løfte. Dets Opfyldelse har vor Nation haabet at kunne gøre sig fortjent til ved at tjene Gud utrættelig Dag og Nat. Mit Haab om Opfyldelsen af dette Guds Løfte, det er det, jeg skal dømmes for. Det er det Haab, Herre Konge, jeg anklages for - af Jøder!!

At Gud skulde opvække døde, hvor kan I regne det for utroligt?

Ogsaa jeg var af den Mening, at det var min Pligt at bekæmpe denne Nazaret-Jesus. Det gjorde jeg i Jerusalem, da jeg skaffede mig Fuldmagt af Ypperstepræsterne. Mange af de Kristne lod jeg indespærre i Fængslerne, og naar man vilde henrette dem, stemte jeg for det. Og rundt om i Synagogerne forfulgte jeg dem med Straffe for at tvinge dem til Frafald, ja, saa vidt drev jeg min Fanatisme, at jeg satte efter dem til Udlandets Byer. Med Fuldmagt og Bemyndigelse fra Ypperstepræsterne var jeg paa Vej for at foretage en Razzia i Damaskus, da jeg midt paa Dagen, Herre Konge, saa et Lys fra Himlen, skarpere end Solen, omstraale mig og mine Rejsefæller. Alle faldt vi, og jeg hørte en Røst paa Hebraisk: „Saul, Saul! hvorfor forfølger du mig? Hvorfor sparker du bagud ind i den Pigkæp, der driver dig frem?“ Jeg spurgte: „Hvem er du, Herre?“ Og han svarede: „Jeg er den Jesus, som du forfølger. Rejs dig nu! Jeg staar her for dig, for at udkaare dig til min Tjener til at vidne om, hvordan jeg nu har vist mig for dig og siden atter skal vise mig. Jeg vil stille dig udenfor, uden for dit eget Folk og uden for Hedningerne; men hos dem skal du være min Gesandt for at lukke deres Øjne op, saa de kan vende sig fra Mørke til Lys, fra Satans Magt til Guds, saa de kan faa Tilgivelse for deres Synder og Lov til at arve sammen med dem, der allerede er kommet til Troen paa mig og af den Grund kan regnes for mine Børn. Kong Agrippa! Jeg blev ikke ulydig mod det himmelske Syn. Jeg begyndte straks i Damaskus, saa ogsaa i Jerusalem, siden i hele Judæas Land, til sidst nu udover Verden; begyndte at forkynde, at Mennesker skal fatte et andet Sind og omvende sig til Gud og i Gerning vise, hvad deres Omvendelse er værd. Her har I Grunden til, at nogle Jøder overfaldt mig paa Tempelpladsen og har truet mig paa Livet. Takket være, at Gud har staaet mig bi, har jeg indtil denne Dag kunnet træde frem og vidne baade for store og smaa. Og hvad er det

²⁸ Ap.G. 26 starter her (red.).

saa, jeg vidner? Ikke et Ord udover, hvad der i Biblen staar skal komme en Gang: Messias skal lide; Messias skal være den første, der skal opstaa fra de døde og saaledes være Lysets Forkynder for vort eget Folk og de fremmede.“

Her afbrød Festus irriteret: „Det er Galmandssnak, Paulus! Den megen Lærdom gør dig desperat.“ Paulus bukkede: „Højmægtigste Festus! Jeg er ikke desperat. Det er ikke Galmandssnak, men sandfærdig og nøgtern Tale. Kongen ved Besked, og derfor siger jeg det, som det er, og gaar ud fra, at alle disse Begivenheder er ham velbekendte. De udspandt sig jo ikke i en Afkrog. Kong Agrippa! tror du Bibelen? Jeg er vis paa du svarer ja.“

Da sagde Agrippa til Paulus: „Nu maa vi hellere holde op. Ellers er jeg bange for, det ender med, du faar gjort mig til Kristen.“ Paulus svarede: „Enten vi holder op nu eller ikke, ønsker jeg blot til Gud, at ikke alene du, men ogsaa alle de andre, som hører mig i Dag, maa faa det, som jeg har det, paa disse Lænker nær.“

Kongen rejste sig, Landshøvdingen og Berenike og de andre, og da de gik ud derfra, var de enige om, at denne Mand havde ingenting gjort, der fortjente Død og Fængsel. Agrippa sagde til Festus: „Han kunde uden videre være løsladt, hvis ikke Sagen nu var sendt til Kejseren.“

Da²⁹ det altsaa stod fast, at vi skulde sejle til Italien, overgav de baade Paulus og nogle andre Fanger til Løjtnant Julius af det kejserlige Korps. Vi gik om Bord paa et Skib fra Adramytium, som skulde anløbe Kystbyerne i Provinsen Asien, og stak saa til Søs. Aristarkus, en Makedonier fra Tessalonika, var med os. Næste Dag lagde vi til i Sidon. Løjtnant Julius behandlede Paulus saa velvilligt, at han fik Lov at besøge sine Venner og hygge sig lidt sammen med dem.

Da vi atter lagde ud, var det Modvind, saa vi holdt ind under Kypren. Derefter passerede vi Farvandene ved Kilikien og Pamfylien og løb ind til Myra ved Lykien. Der fandt Løjtnanten et aleksandrinsk Skib, som skulde til Italien, og indskibede os i det.

I adskillige Dage gik Sejladsen smaat; med Nød og næppe langede vi Knidus, men kunde ikke gaa ind paa Grund af Vejret og sejlede saa ind under Kreta langs med Salmone. Med Besvær slap vi frem til det Sted, som kaldes „Gode Havne“ i Nærheden af Byen Lasæa. Da Rejsen havde trukket ualmindeligt ud, og det for hver Dag blev farligere paa Søen, fordi vi allerede var over Jævnøgn, advarede Paulusdem: „Godtfolk? Jeg ser, at denne Sejlads vil volde mange Tab ikke bare for Ladning og Skib, men ogsaa af Menneskeliv.“ Løjtnanten havde imidlertid mere Tiltro til Styrmand og Skipper end til Paulus' Søkundskab, og da Havnen ikke egnede sig særligt til Hi for Vinteren, var der mest Stemning for, at man skulde prøve at naa Fønix, en Havn paa Kreta, der ligger i Læ for baade Sydvest og Nordvest.

Da det begyndte at lufte fra Sønder, mente de, Tiden var inde til at vove Forsøget, lettede Anker og strøg langs med Kreta, men ak, det varede ikke længe. Saa kom Eura-

²⁹ Ap.G. 27 starter her (red.).

kvilo, som de kalder den, en Nordøst-Orkan, dersom en Hvirvelvind hujede ned over os fra Bjergene paa Øen. Skibet lystrede slet ikke; det var umuligt at holde det imod Vinden. Til sidst prøvede vi at ligge underdrejet bag en lille Ø, som hedder Klavde. Her lykkedes det os at bjærge Baaden om Bord. Vi greb nu til det Nødraad at surre Reb om Skibet for at holde sammen paa Plankerne. Af Frygt for at blive forslaaet helt ned i Syrte-Bugten, lod de Drivankret gaa og lod saa staa til. Stormen slyngede rundt med os, saa næste Dag maatte vi til at læse for Dæks- lasten, og Trediedagen kastede Mandskabet egenhændigt Skibsredskaberne over Bord. Hverken Sol saas ved Dag eller Stjerner ved Nat Døgn igennem, og Vejret tør vel nok betegnes som ikke just Magsvejr. Til sidst svandt hvert Haab om Redning. Sans for Føde havde ingen mere.

Da stod Paulus frem: „Folkens! I burde have gjort, som jeg sagde, og aldrig være taget fra Kreta, saa havde I sparet os for denne Elendighed. Men nu siger jeg til jer: Op med Humøret! Skibet kan vi ikke redde, men ikke et Menneskeliv skal gaa tabt. Den Gud, som jeg tror paa og arbejder for, har sendt mig en Engel. Han stod ved Siden af mig i Nat. Han sagde til mig: „Paulus“, sagde han, „du skal ikke være bange. Du rejser over til Kejseren, og du skal komme der. Gud forærer dig alle dem, der sejler sammen med dig.“ Saadan sagde Engelen. Altsaa op med Humøret, Folkens! Jeg kender Gud og ved, ham kan jeg stole paa. Det vil gaa paa en Prik, som det er sagt mig. Vi strander paa en Ø.“

Paa Fjortendedagen drev vi omkring i Adriaterhavet. Da forekom det Folkene ind under Midnat, at de havde Kending af Land. De loddede og fik 20 Favne, loddede igen lidt længere fremme og fik 15. Saa blev de bange, vi skulde støde paa Skær, kastede fire Ankre ud fra Bagstavnen og sad saa bare og ønskede, det kunde blive Dag. Men Besætningen fik det Indfald at ville flygte fra Skibet og firede Baaden ned i Søen „for at lægge Ankre ud fra Forstavnen“ — sagde de. Da raabte Paulus til Løjtnanten og Soldaterne: „Hvis vi ikke alle staar Last og Brast og deler Skæbne sammen, kan ingen af os reddes.“ Straks kappede Soldaterne Baadens Tove og lod den drive.

Endelig begyndte det at dages. Da opmuntrede Paulus alle til at se at faa noget i Livet: „Nu er der gaaet 14 Dage, hvor I hverken har faaet vaadt eller tørt. Nu siger jeg til jer: Uden Mad og Drikke duer Helten ikke. Vil I reddes saa spis nu. Ingen af os skal miste saa meget som et Haar af sit Hoved.“ Dermed tog han selv et Brød, bad højt og lydt sin Bordbøn og gav sig til at spise, og alle fik de paa een Gang baade Mod og Appetit. Alle d.v.s. 276. Saa mange var vi om Bord.

Da de havde spist sig mætte, lettede de Skibet ved nu ogsaa at kaste Levnedsmidlerne i Søen. Ved Dagslys laa et Land for dem, de ikke kendte, men da de øjnede en Vig med en Forstrand, besluttede de om muligt at sætte Skibet paa Grund. Saa kappede de Ankrene og lod dem blive i Søen, løsnede saa Tovene til begge Ror, satte Forsejlet til for Vinden og holdt Kurs stik Land. Men Skibet tog Grund paa en Revle med dybt Vand til begge Sider. Forstavnen borede sig ned og var ikke til at rokke. Bagstavnen begyndte at give sig under Bølgenes Slag. Soldaterne traf nu den Beslutning at tage Fangernes Liv, for at ingen skulde svømme bort og flygte, men Løjtnanten, som vilde redde Paulus, hindrede dem i det og gav Ordre til, at først skulde de, som kunde svømme, springe i Vandet og søge Land,

og saa skulde de andre, nogle paa Vragstumper og nogle paa Brædder fra Skibet, prøve at følge efter. Paa den Maade blev de virkelig alle reddede i Land.

Det³⁰ var Øen Malta, vi havde bjerget os ind paa, fik vi senere at vide. De indfødte viste ualmindeligt Hjertelag. Da det begyndte at regne og blive koldt, tændte de Baal og tog sig af os alle.

Paulus var med til at samle Kvas til Baalet. Varmen fik en Giftslange til at krybe ud af Kvasbunken; den snoede sig om Paulus' Arm. Da de indfødte saa den hænge ved hans Haand, tænkte de: „Det

maa være en Morder, som Retfærdighedens Gudinde dog ved at ramme, skønt han har reddet sig fra Druknedøden.“ Men han rystede Dyret af i Ilden og havde ingen Mæn af det. De ventede nu paa, han skulde bulne op eller styrte død om, men da de spændt havde vogtet paa ham længe, og der ikke skete noget, slog de om og mente, han var en Gud.

Tæt ved Stedet her havde Publius, Øens øverste Embedsmand, et Landsted. Han tog venligt imod os, og vi var hans Gæster i tre Dage. Hans Far led af Dysenteri og laa med Feber. Paulus gik ind til ham, lagde under Bøn Hænderne paa ham og kurerede ham. Da det var sket, henvendte ogsaa andre af Øens syge sig til ham og blev helbredt. De viste os megen Ære, og ved vor Bortrejse forsynede de os med, hvad vi kunde faa Brug for.

Efter et Ophold paa tre Maaneder sejlede vi bort i et aleksandrinsk Skib, som havde overvintret ved Øen. Det hed „Kastor og Polluks“. Vi anløb Syrakus og blev der i tre Dage, sejlede videre langs Kysten til Re- gium, fik Søndenvind efter bare en Dags Forløb og fortsatte til Puteoli. Der traf vi Trosfæller, blev indbudt af dem, var hos dem en Uge og naaede saa Rom.

Brødrene dér havde hørt om os og var gaaet os en otte Mil i Møde lige til Forum Appii og Tres-Tabernæ. Det lavede Paulus svært op.

I Rom bevilgedes det Paulus at bo for sig selv sammen med en Soldat, som havde Opsyn med ham. Det tog ham tre Dage at indrette sig, og saa indbød han de ledende blandt Jøderne. Til dem sagde han: „Landsmænd! Skønt min Indstilling aldrig har været rettet mod vort Folk eller de fædrene Skikke, er jeg dog blevet spillet Romerne i Hænde og kommer som Fange fra Jerusalem. Romerne har forhørt mig og vilde frikende mig, da der ingen Døds-skyld er hos mig i noget Stykke, men da Jøderne protesterede, var jeg nødt til at forlange min Sag befordret til Kejseren, idet jeg dog understreger, at jeg ikke har noget at anklage mit eget Folk for. Af den Grund er jeg altsaa her og har indbudt jer til mig for at hilse paa jer og tale med jer. Det er for Israels Tro paa mig selv, jeg bærer denne Lænke“. De svarede ham: „Vi har ikke fra Jerusalem modtaget nogen Skrivelse om dig. Ingen Landsmænd er heller kommet og har meldt noget ufordelagtigt om dig. Men vi vilde jo gerne af dig selv høre, hvad din Forkyndelse gaar ud paa, for hvad angaar Partiet, du tilhører, ved vi jo saa meget, at man alle Vegne protesterer imod det.“

³⁰ Ap.G 28 starter her (red.).

De traf saa Aftale med ham om en bestemt Dag, og paa denne samledes der endnu flere ved hans Logi. Fra tidlig Morgen lige til Aften forklarede han dem og vidnede for dem om Guds Herredømme og søgte at overbevise dem om Jesus udfra Biblens Spaadomme, og nogle lod sig gribe af det, der blev fremført, og nogle gjorde ikke. I indbyrdes Uenighed gik de deres Vej, og Paulus raabte efter dem: „Det er stadig aktuelt, det Ord, den hellige Aand gav Digteren Esaias til jeres Forfædre: „Gaa hen til dette Folk og sig:

„Se, jeg har givet jer Hjerte og Øjne og Ører.
Ak, men I hverken forstaar eller ser eller hører.
Hjertet har forlængst I forhærdet. Og Ører og Øjne
lukker I til for at leve paa selvgjorte Løgne.
Vrager I den, der vil skænkejer Sandhed og Helse,
da skal I vide, at selv I forspilder jer Frelse.“

Ja, det skal I vide, at „selv I forspilder jer Frelse.“ Den sendes til Hedninger nu; *de* skal faa Ordet at høre. “

Hele to Aar boede han i en Lejlighed, han selv havde lejet. Han holdt aabent Hus for alle og forkyndte uhindret af karsken Bælg Guds Magtovertagelse og Herren Jesus som Messias.